

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

**1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR VE
BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU**

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Yönetim Kurulu'na

A. Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

1. Görüş

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ("Şirket") ile bağlı ortaklıklarının (hep birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 31 Aralık 2017 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kâr veya zarar tablosu ve konsolide diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynaklar değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere konsolide finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre, ilişikteki konsolide finansal tablolar Grup'un 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını Türkiye Muhasebe Standartları'na ("TMS") uygun olarak, tüm önemli yönleriyle, gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

2. Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartlarının bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartları'na ("BDS") uygun olarak yürütülmüştür. Bu Standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar ("Etik Kurallar") ile konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

3. Kilit Denetim Konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve konsolide finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmiyoruz.

Kilit denetim konuları	Konunun denetimde nasıl ele alındığı
Nakit akış riskinden korunma işlemleri Grup, faaliyet gösterdiği sektör gereği, önemli ölçüde yabancı para riskine maruz kalmaktadır. Not 32’de açıklandığı üzere, Grup 1.254.421 bin ABD Doları tutarındaki yatırım kredilerini, gerçekleşme olasılığı yüksek ihracat gelirleri nedeniyle maruz kalınan ABD Doları spot kur riskine karşı korunma aracı olarak kullanmakta ve bu kapsamda yapılan ‘etkinlik testleri’ neticesinde nakit akış riskinden korunma muhasebesi uygulamaktadır. Grup, 31 Aralık 2017 itibarıyla, bu kapsamda ilgili yatırım kredilerine ilişkin 1.477.564 bin TL tutarındaki kur farkı giderini konsolide özkaynaklar altındaki ‘nakit akış riskinden koruma kazanç/kayıpları’ hesabında muhasebeleştirmiştir. Denetim çalışmalarımızda bu konuya aşağıdaki nedenlerden dolayı odaklanmış bulunuyoruz: - Makro-ekonomik koşullardan dolayı özellikle döviz kurlarındaki oynamalar, Grup’un mali tablolarındaki kur riskini ve nakit akış riskinden korunma işlemlerinin etkisini önemli derecede etkileyebilmektedir. - Grup’un ‘nakit akış riskinden korunma işlemlerinin etkinlik testleri’ için yapılan hesaplamalar; gelecekteki kur, ham petrol/ürün fiyatları ve ihracat satış tonajları gibi yönetimin önemli yargı ve tahminlerini içermektedir. - İlgili yönetim tahminlerinin, doğası gereği, gerçekleşmesine ilişkin önemli belirsizlikler içermesi ve etkinlik testlerinin uzmanlık gerektiren yapısından dolayı, ‘nakit akış riskinden korunma işlemleri’ kilit denetim konusu olarak ele alınmıştır.	Nakit akış riskinden korunma işlemleri için uyguladığımız denetim prosedürleri özetle; söz konusu işlemlerin muhasebeleştirilmesi sürecinin anlaşılmasını, ilgili yatırım kredilerini finansal kuruluşlarla teyit edilmesini, ihracat gelirlerinin yatırım kredilerini karşılama olasılığının değerlendirilmesini, yönetim tarafından hazırlanan etkinlik testlerinin tamlığı ve doğruluğuna ilişkin yapılan detay testleri ve söz konusu hesaplamalarda yer alan yönetim tahmin ve varsayımlarının uzmanlarımızın desteği ile değerlendirilmesini içermektedir. Grup’un ‘gerçekleşme olasılığı yüksek ihracat gelirlerinin nakit akış riskinden korunmaya temel teşkil eden yatırım kredileri kur farklarını karşılama olasılığı’, geçmiş yıllar performansları ve yapılan duyarlılık testleri de dikkate alınarak, ileriye yıllara yönelik olarak incelenmiştir. Grup tarafından hazırlanan riskten korunma muhasebesi dokümantasyonun uygunluğu ve etkinlik testinde kullanılan önemli varsayımların makullüğü uzmanlarımızın desteği ile değerlendirilmiştir. İlgili etkinlik testinde kullanılan ileriye dönük bütçe tahminlerinin temelinde yer alan ham petrol/ürün fiyatları, ihracat satış tonajları ve kur tahminleri gibi önemli yönetim varsayımları; geçmiş dönem performansları ve bağımsız veri kaynakları ile karşılaştırılmıştır. İlgili yatırım kredileri finansal kuruluşlardan alınan mutabakatlarla teyit edilmiş, cari yıla ait faiz ve kur farkı tahakkukları ilgili kredi sözleşmelerine uygun olarak yeniden hesaplamaları gerçekleştirilmiş ve matematiksel doğrulukları test edilmiştir. Ayrıca söz konusu ‘nakit akış riskinden korunma işlemleri’ne ilişkin konsolide finansal tablo notlarında yer alan açıklamaların TMS’ye uygunluğu kontrol edilmiştir. Nakit akış riskinden korunma işlemleri’ne ilişkin gerçekleştirdiğimiz bu çalışmalar neticesinde önemli bir bulgumuz olmamıştır.

Kilit denetim konuları	Konunun denetimde nasıl ele alındığı
Ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliği 31 Aralık 2017 itibarıyla Grup'un konsolide finansal tablolarında 3.067.871 bin TL tutarında net ertelenmiş vergi varlığı bulunmaktadır. Grup'un ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülüklerine ilişkin muhasebe politikaları ve detayları konsolide finansal tablolarında Not 2.3.13 ve Not 29'da açıklanmıştır. Ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliği, gelecek dönemlere ilişkin önemli yönetim tahminlerine dayanan, vergilendirilebilir kar varsayımlarını da içeren, iş modellerine bakılarak değerlendirilmektedir. Bu tahminlerin, doğası gereği, ileriki yıllarda gerçekleşmesine ilişkin belirsizlikler içermesi ve ertelenmiş vergi varlığına konu olan yatırım teşviklerinin içeriği itibarıyla uzmanlık gerektirmesinden ve Grup'un konsolide finansal tabloları açısından da önemli tutarda olmasından dolayı 'ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliği' kilit denetim konusu olarak ele alınmıştır.	Uygulanan denetim prosedürleri, ertelenmiş vergi varlıklarının konsolide finansal tablolara ilgili vergi ve TMS mevzuatlarına uygun olarak doğru ve tam yansıtılması, geri kazanılabilirliğinin değerlendirilmesi ve matematiksel doğruluğunun teyit edilmesi üzerine kurgulanmıştır. Bu çerçevede aşağıda özetlenen denetim prosedürleri uygulanmıştır: - Ertelenmiş vergi varlıklarının, bu varlıklara temel teşkil eden geçici farkların ve yatırım teşviklerinin kapsamalarının anlaşılmasına ilişkin Grup yönetimi ile çeşitli toplantılar düzenlenmiş ve açıklamalar alınmıştır. - Kurumlar vergisi hesaplaması ve yatırım teşvik uygulamaları vergi uzmanlarımız da dahil edilerek değerlendirilmiştir. - Yatırım teşviklerinin ileriye dönük kullanılabilir olup olmadığını belirleyen iş modeli ve önemli yönetim tahminleri aşağıdaki hususlar da dikkate alınarak incelenmiştir: - o İlgili iş modelinin matematiksel doğruluğu kontrol edilmiştir. - o Kullanılan satış tonaj ve fiyat varsayımları geçmiş yıl performansları ve bağımsız veri kaynakları ile karşılaştırılmıştır. - o İş modelinde kullanılan gelecek yıllara ait döviz kur tahminleri, onaylı bütçe/uzun vadeli planlarda yer alan kur tahminleri ve bağımsız veri kaynakları ile karşılaştırılmıştır. - o Yatırım teşviklerinin ileriye dönük kullanımına ilişkin yapılan duyarlılık testleri kontrol edilmiştir. - Ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülüklerine ilişkin konsolide finansal tablo notlarında yer alan açıklamaların TMS'ye uygunluğu kontrol edilmiştir. Ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliğine ilişkin gerçekleştirdiğimiz bu çalışmalar neticesinde önemli bir bulgumuz olmamıştır.

4. Diğer Husus

Grup'un 1 Ocak - 31 Aralık 2016 hesap dönemine ait konsolide finansal tablolarının denetimi başka bir bağımsız denetim firması tarafından yapılmış, söz konusu bağımsız denetim firması tarafından hazırlanan 2 Ağustos 2017 tarihli bağımsız denetim raporunda olumlu görüş verilmiştir.

5. Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların TMS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Grup'u tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Grup'un finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

6. Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu konsolide tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

BDS'lere uygun olarak yürütülen bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüphecilüğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı “önemli yanlışlık” riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.
- Grup’un iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ama duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ile yapılan muhasebe tahminlerinin ve ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.
- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak, Grup’un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız hâlinde, raporumuzda, konsolide finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Grup’un sürekliliğini sona erdirebilir.
- Konsolide finansal tabloların, açıklamalar dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların, temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.
- Konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermek amacıyla, grup içerisindeki işletmelere veya faaliyet bölümlerine ilişkin finansal bilgiler hakkında yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Grup denetiminin yönlendirilmesinden, gözetiminden ve yürütülmesinden sorumluyuz. Verdiğimiz denetim görüşünden de tek başımıza sorumluyuz.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususlar ile varsa, ilgili önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmiş bulunmaktayız.

Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağına makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.

B. Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülükler

1. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 402. Maddesi'nin dördüncü fıkrası uyarınca, Şirket'in 1 Ocak - 31 Aralık 2017 hesap döneminde defter tutma düzeninin, kanun ile şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.
2. TTK'nın 402. Maddesi'nin dördüncü fıkrası uyarınca, Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve istenen belgeleri vermiştir.
3. TTK'nın 398. Maddesi'nin dördüncü fıkrası uyarınca düzenlenen Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu 14 Şubat 2018 tarihinde Şirket'in Yönetim Kurulu'na sunulmuştur.

PwC Bağımsız Denetim ve
Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.

Ediz Günsel, SMMM
Sorumlu Denetçi

İstanbul, 14 Şubat 2018

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

İÇİNDEKİLER	SAYFA
KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU	1
KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU	2
KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU	3
KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU	4
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR.....	5 - 66
NOT 1 GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU	5-6
NOT 2 KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR.....	7-22
NOT 3 İŞLETME BİRLEŞMELERİ.....	23
NOT 4 NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ.....	23-24
NOT 5 BORÇLANMALAR	24-28
NOT 6 TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR	28-29
NOT 7 DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR	30
NOT 8 STOKLAR	30
NOT 9 FİNANSAL YATIRIMLAR	30
NOT 10 ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR	31-32
NOT 11 YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER	32
NOT 12 MADDİ DURAN VARLIKLAR	33
NOT 13 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	34
NOT 14 PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER.....	34-35
NOT 15 DİĞER VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER.....	35-36
NOT 16 ERTELENMİŞ GELİRLER.....	37
NOT 17 KARŞILIKLAR	37-39
NOT 18 ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR KAPSAMINDA BORÇLAR.....	40
NOT 19 DİĞER BORÇLAR.....	40
NOT 20 TÜREV ARAÇLAR.....	41-42
NOT 21 DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI.....	42-43
NOT 22 TAAHHÜTLER, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER.....	44-45
NOT 23 ÖZKAYNAKLAR	46-47
NOT 24 HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ	48
NOT 25 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ, PAZARLAMA GİDERLERİ, ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ.....	49
NOT 26 ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER/(GİDERLER).....	50
NOT 27 YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER/(GİDERLER)	50
NOT 28 FİNANSMAN GELİRLERİ/(GİDERLERİ)	51
NOT 29 VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ	51-53
NOT 30 PAY BAŞINA KAZANÇ.....	53
NOT 31 İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI	53-56
NOT 32 FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ	57-66
NOT 33 BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR	66

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

Varlıklar	Notlar	Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş
		31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Dönen varlıklar		20.366.024	13.667.060
Nakit ve nakit benzerleri	4	8.802.069	6.050.721
Ticari alacaklar	6	5.027.033	3.180.282
İlişkili taraflardan ticari alacaklar	6, 31	1.399.601	751.824
İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar		3.627.432	2.428.458
Diğer alacaklar	7	84.267	25.626
İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar		84.267	25.626
Türev araçlar	20	346.909	34.731
Stoklar	8	5.291.090	3.608.439
Peşin ödenmiş giderler	14	62.397	97.903
Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar	29	-	95.928
Diğer dönen varlıklar	15	752.259	573.430
Duran varlıklar		17.796.955	17.551.120
Finansal yatırımlar	9	9.000	4.000
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	10	1.134.364	923.994
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	11	4.621	4.621
Maddi duran varlıklar	12	12.303.437	11.741.476
Maddi olmayan duran varlıklar	13	65.187	55.106
Diğer maddi olmayan duran varlıklar		65.187	55.106
Türev araçlar	20	100.560	368.882
Peşin ödenmiş giderler	14	99.276	238.352
Ertelenmiş vergi varlığı	29	3.067.871	3.227.031
Diğer duran varlıklar	15	1.012.639	987.658
Toplam varlıklar		38.162.979	31.218.180
Kaynaklar			
Kısa vadeli yükümlülükler		17.675.669	12.660.262
Kısa vadeli borçlanmalar	5	340.875	385.524
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	5	4.932.839	1.572.434
Ticari borçlar	6	8.213.166	6.987.843
İlişkili taraflara ticari borçlar	6, 31	115.456	88.017
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar		8.097.710	6.899.826
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	18	119.833	92.442
Diğer borçlar	19	36.797	27.953
İlişkili taraflara diğer borçlar	19, 31	23.463	18.546
İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar		13.334	9.407
Türev araçlar	20	177.137	29.454
Ertelenmiş gelirler	16	20.428	15.417
Dönem karı vergi yükümlülüğü	29	21.296	141.217
Kısa vadeli karşılıklar	17	89.924	65.056
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar		12.629	13.571
Diğer kısa vadeli karşılıklar		77.295	51.485
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	15	3.723.374	3.342.922
Uzun vadeli yükümlülükler		10.009.649	10.390.885
Uzun vadeli borçlanmalar	5	9.777.270	10.176.307
Uzun vadeli karşılıklar	17	223.734	207.415
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar		223.734	207.415
Ertelenmiş gelirler	16	4.112	3.992
Türev araçlar	20	3.364	1.782
Diğer uzun vadeli yükümlülükler	15	1.169	1.389
Toplam yükümlülükler		27.685.318	23.051.147
Özkaynaklar		10.477.661	8.167.033
Ödenmiş sermaye	23	250.419	250.419
Sermaye düzeltme farkları	23	1.344.243	1.344.243
Paylara ilişkin primler (iskontolar)		-	172
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)		(3.361)	(7.986)
Yeniden değerlendirme ve ölçüm kazançları (kayıpları)		(2.211)	(6.124)
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)		(2.211)	(6.124)
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar/zararda sınıflandırılmayacak paylar		(1.150)	(1.862)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)		(960.973)	(986.870)
Riskten korunma kazançları (kayıpları)		(1.141.847)	(1.132.725)
Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)		(1.141.847)	(1.132.725)
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar/zararda sınıflandırılacak paylar		180.874	145.855
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	23	279.668	331.337
Geçmiş yıllar karları veya zararları		5.651.805	5.363.804
Net dönem karı veya zararı		3.811.546	1.793.267
Ana ortaklığa ait özkaynaklar		10.373.347	8.088.386
Kontrol gücü olmayan paylar		104.314	78.647
Toplam kaynaklar		38.162.979	31.218.180

31 Aralık 2017 tarihi ve bu tarihte sona eren hesap dönemi itibarıyla hazırlanan konsolide finansal tablolar, yayınlanmak üzere 14 Şubat 2018 tarihli yönetim kurulu toplantısında onaylanmıştır. Konsolide finansal tablolar, Genel Kurul’da onaylanması sonucu kesinleşecektir.

İlişikteki notlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU (Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

		Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2017	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2016
	Notlar		
Hasılat	24	53.948.110	34.854.851
Satışların maliyeti	24	(47.734.212)	(31.205.624)
Brüt kar (zarar)		6.213.898	3.649.227
Genel yönetim giderleri	25	(865.401)	(748.280)
Pazarlama giderleri	25	(268.889)	(221.602)
Araştırma ve geliştirme giderleri	25	(15.950)	(25.565)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	26	261.261	184.751
Esas faaliyetlerden diğer giderler	26	(467.460)	(481.242)
Esas faaliyet karı (zararı)		4.857.459	2.357.289
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	27	-	161
Yatırım faaliyetlerinden giderler	27	(10.199)	-
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların karlarından (zararlarından) paylar	10	244.639	158.750
Finansman geliri (gideri) öncesi faaliyet karı (zararı)		5.091.899	2.516.200
Finansman gelirleri	28	1.162.799	1.173.872
Finansman giderleri	28	(1.780.660)	(1.746.050)
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi karı (zararı)		4.474.038	1.944.022
Sürdürülen faaliyetler vergi (gideri) geliri		(633.482)	(131.232)
Dönem vergi (gideri) geliri		(464.902)	(91.633)
Ertelenmiş vergi (gideri) geliri	29	(168.580)	(39.599)
Sürdürülen faaliyetler dönem karı (zararı)		3.840.556	1.812.790
Diğer kapsamlı gelirler:			
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar		4.668	(4.433)
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)		4.941	(4.249)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar veya zararda sınıflandırılmayacak paylar		712	(1.011)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)		712	(1.011)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler		(985)	827
Ertelenmiş vergi (gideri) geliri		(985)	827
Kar veya zarar olarak yeniden sınıflandırılacaklar		22.511	(580.386)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar veya zararda sınıflandırılacak paylar		35.019	46.038
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların satılmaya hazır finansal varlıklarının yeniden değerlendirme ve/veya sınıflandırma kazançları (kayıpları)		32.218	40.402
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların yabancı para çevrim farkları kazançları (kayıpları)		2.801	5.636
Nakit akış riskinden korunmaya ilişkin diğer kapsamlı gelir (gider)		(22.913)	(777.964)
Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)		(22.913)	(777.964)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler		10.405	151.540
Ertelenmiş vergi (gideri) geliri		10.405	151.540
Diğer kapsamlı gelir (gider)		27.179	(584.819)
Toplam kapsamlı gelir (gider)		3.867.735	1.227.971
Dönem karının (zararının) dağılımı:			
Kontrol gücü olmayan paylar		29.010	19.523
Ana ortaklık payları		3.811.546	1.793.267
Toplam kapsamlı gelirin dağılımı			
Kontrol gücü olmayan paylar		25.667	15.307
Ana ortaklık payları		3.842.068	1.212.664
Sürdürülen faaliyetlerden pay başına kazanç (zarar)			
Nominal değeri 1 kr. olan pay başına kazanç (kr.)	30	15,22	7,16

İlişikteki notlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

	Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)					Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)					Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıllar karları veya zararları	Net dönem karı veya zararı	Ana ortaklığa ait özkaynaklar	Kontrol gücü olmayan paylar	Özkaynaklar
	Yeniden değerlendirme ve ölçüm					Riskten korunma										
	kazançları (kayıpları)					kazançları (kayıpları)										
	Ödenmiş	Sermaye düzeltme	Paylara ilişkin primler	Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm	Özkaynak yöntemi ile değerlenen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar/zararda sınıflandırılmayacak paylar	Nakit akış riskinden korunma	Özkaynak yöntemi ile değerlenen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar/zararda									
sermaye	farkları	(iskontolar)	kazançları (kayıpları)		kazançları (kayıpları)	sınıflandırılacak paylar										
Bağımsız denetimden geçmiş																
1 Ocak 2016	250.419	1.344.243	172	(2.771)	(851)	(510.448)	99.817	163.401	4.410.959	2.550.168	8.305.109	63.340	8.368.449			
Geçmiş yıllara ilişkin düzeltmelerin etkileri	-	-	-	-	-	-	-	-	198.338	-	198.338	-	198.338			
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	167.936	2.382.232	(2.550.168)	-	-	-			
Kar payları	-	-	-	-	-	-	-	-	(1.627.725)	-	(1.627.725)	-	-			
- Net dönem karı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.793.267	1.793.267	19.523	1.812.790			
- Diğer kapsamlı gelir	-	-	-	(3.353)	(1.011)	(622.277)	46.038	-	-	-	(580.603)	(4.216)	(584.819)			
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	(3.353)	(1.011)	(622.277)	46.038	-	-	1.793.267	1.212.664	15.307	1.227.971			
31 Aralık 2016	250.419	1.344.243	172	(6.124)	(1.862)	(1.132.725)	145.855	331.337	5.363.804	1.793.267	8.088.386	78.647	8.167.033			
Bağımsız denetimden geçmiş																
1 Ocak 2017	250.419	1.344.243	172	(6.124)	(1.862)	(1.132.725)	145.855	331.337	5.363.804	1.793.267	8.088.386	78.647	8.167.033			
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	-	1.793.267	(1.793.267)	-	-	-			
Kar payları	-	-	(172)	-	-	-	-	(51.669)	(1.505.266)	-	(1.557.107)	-	(1.557.107)			
- Net dönem karı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.811.546	3.811.546	29.010	3.840.556			
- Diğer kapsamlı gelir	-	-	-	3.913	712	(9.122)	35.019	-	-	-	30.522	(3.343)	27.179			
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	3.913	712	(9.122)	35.019	-	-	3.811.546	3.842.068	25.667	3.867.735			
31 Aralık 2017	250.419	1.344.243	-	(2.211)	(1.150)	(1.141.847)	180.874	279.668	5.651.805	3.811.546	10.373.347	104.314	10.477.661			

İlişikteki notlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

Notlar	Bağımsız denetimden geçmiş	
	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
İşletme faaliyetlerinden nakit akışları	2.917.438	4.705.447
Dönem karı (zararı)	3.840.556	1.812.790
Dönem net karı (zararı) mutabakatı ile ilgili düzeltmeler	1.782.086	1.114.178
Amortisman ve itfa giderleri ile ilgili düzeltmeler	12, 13 573.640	541.003
Değer düşüklüğü (iptali) ile ilgili düzeltmeler	1.246	(102.114)
Stok değer düşüklüğü (iptali) ile ilgili düzeltmeler	8 1.246	(102.114)
Karşılıklar ile ilgili düzeltmeler	17 110.197	57.558
Faiz (gelirleri) ve giderleri ile ilgili düzeltmeler	28 160.195	388.846
Gerçekleşmemiş yabancı para çevrim farkları ile ilgili düzeltmeler	28 (461.105)	(709.477)
Gerçeğe uygun değer kayıpları (kazançları) ile ilgili düzeltmeler	(92.662)	(2.179)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların dağıtılmamış karları ile ilgili düzeltmeler	10 (244.639)	(158.750)
Vergi gideri (geliri) ile ilgili düzeltmeler	29 633.482	131.232
Duran varlıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan kayıplar (kazançlar) ile ilgili düzeltmeler	27 10.199	(161)
Yatırım ya da finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarına neden olan diğer kalemlere ilişkin düzeltmeler	28 1.033.591	976.068
Kar (zarar) mutabakatı ile ilgili diğer düzeltmeler	57.942	(7.848)
İşletme sermayesinde gerçekleşen değişimler	(2.152.135)	1.723.058
Ticari alacaklardaki azalış (artış) ile ilgili düzeltmeler	(1.873.499)	(638.101)
Faaliyetlerle ilgili diğer alacaklardaki azalış (artış) ile ilgili düzeltmeler	(148.602)	177.405
Türev varlıklardaki azalış (artış)	(43.856)	-
Stoklardaki azalışlar (artışlar) ile ilgili düzeltmeler	(1.683.897)	(1.404.164)
Ticari borçlardaki artış (azalış) ile ilgili düzeltmeler	1.222.948	3.136.433
Faaliyetlerle ilgili diğer borçlardaki artış (azalış) ile ilgili düzeltmeler	225.506	451.485
Türev yükümlülüklerdeki artış (azalış)	149.265	-
Faaliyetlerden elde edilen nakit akışları	3.470.507	4.650.026
Vergi iadeleri (ödemeleri)	(488.895)	(136.717)
Diğer nakit girişleri (çıkışları)	(64.174)	192.138
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları	(1.030.148)	(841.751)
Bağlı ortaklıklarda ilave pay alımlarına ilişkin nakit çıkışları	9 (5.000)	-
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri	4.802	1.650
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların alımından kaynaklanan nakit çıkışları	(1.099.950)	(885.401)
Alınan temettüler	10 70.000	42.000
Finansman faaliyetlerinden nakit akışları	221.938	(1.749.939)
Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri	5 43.859.854	36.558.822
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	5 (42.051.025)	(36.280.598)
Türev araçlardan nakit girişleri	180.446	-
Türev araçlardan nakit çıkışları	(93.501)	-
Ödenen temettüler	(1.557.107)	(1.627.725)
Ödenen faiz	(673.139)	(698.377)
Alınan faiz	556.410	297.939
Yabancı para çevrim farklarının etkisinden önce nakit ve nakit benzerlerindeki net artış (azalış)	2.109.228	2.113.757
Yabancı para çevrim farklarının nakit ve nakit benzerleri üzerindeki etkisi	461.105	709.477
Nakit ve nakit benzerlerindeki net artış (azalış)	2.570.333	2.823.234
Dönem başı nakit ve nakit benzerleri	5.022.402	2.199.168
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri	4 7.592.735	5.022.402

İlişikteki notlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

1. Grup'un organizasyonu ve faaliyet konusu

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ("Tüpraş" veya "Şirket") 16 Kasım 1983 tarihinde kurulmuştur. Şirket'in ana faaliyet konuları aşağıdaki gibidir:

- Ham petrol tedarik ve rafine etmek, gerektiğinde petrol ürünlerini ithal ve ihraç etmek ve bu maksatla yurt içinde ve dışında petrol rafinerileri kurmak ve işletmek,
- Petrokimya sanayi ve ilgili diğer sanayi alanında fabrikalar, tesisler kurmak ve işletmek,
- Petrokimyasal maddeler ve ilgili diğer maddelerin elde edilmesi için gerekli hammaddeler, yardımcı maddeler, malzeme ve kimyasal maddeleri tedarik ederek işlemek veya bu maddeleri üretmek ve bu maddelerin ticaretini yapmak,
- Üretim faaliyetinin her aşamasında elde edilecek ürünleri ambalajlamak ve bunun için ambalaj endüstrisi kurmak, atık, yan ürün ve standart dışı maddeleri değerlendirmek ve/veya satmak, değerlendirme olanağı bulunmayan maddelerin yok edilmesi için gerekli tesisleri kurmak ve işletmek,
- Yasa ve yönetmelikler çerçevesinde, her türlü enerji ve enerji ile ilgili sanayi alanında santraller, tesisler kurmak ve işletmek. Bunun için gerekli her türlü ekipman, malzeme ve kimyevi maddeyi tedarik ederek kullanmak ve bu maddelerin ticaretini yapmak,
- Her türlü petrol ürünleri, LPG ve doğalgazın yurtiçi, yurtdışı toptan ve perakende alımı, satımı, ithali, ihracı, depolanması, pazarlanması, bu amaç ve konularda kısmen ya da tamamen faaliyet göstermek üzere diğer gerçek ve tüzel kişilerle dağıtım ve pazarlama şirketi veya benzeri diğer ortaklıklar kurmak veya mevcut ortaklıkların hisse senetlerini ve hisseyi temsil eden evraklarını temellük etmek, gerektiğinde satmak, iştirak paylarını almak veya devretmektir.

Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının (topluca "Grup" olarak adlandırılacaktır) temel faaliyetlerinin önemli bölümü Türkiye'de olup, Grup'un faaliyetleri rafinaj sektörü altında toplanmıştır.

Şirket, Sermaye Piyasası Kurulu'na ("SPK") kayıtlıdır ve hisseleri 1991 yılından beri Borsa İstanbul A.Ş.'de ("BİST") işlem görmektedir. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, Şirket'in BİST'e kayıtlı %49 oranında hissesi mevcuttur. Aynı tarih itibarıyla Şirket'in hisselerini elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları aşağıdaki gibidir (Not 23):

	(%)
Enerji Yatırımları A.Ş.	51,00
Halka açık kısım	49,00
	100,00

Şirket ana ortağı; Koç Holding A.Ş., Koç Ailesi ve Koç Ailesi tarafından sahip olunan şirketler tarafından kontrol edilmektedir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

1. Grup'un organizasyonu ve faaliyet konusu (Devamı)

Tüpraş'ın konsolidasyon kapsamındaki bağlı ortaklık ve iş ortaklıkları ve faaliyet konuları aşağıda belirtilmiştir:

Bağlı Ortaklıklar	Faaliyet gösterdiği ülke	Faaliyet konusu
Ditaş Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş. ("Ditaş")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Üsküdar Tankercilik A.Ş. ("Üsküdar")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
T Damla Denizcilik A.Ş. ("Damla")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Kadıköy Tankercilik A.Ş. ("Kadıköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Beykoz Tankercilik A.Ş. ("Beykoz")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Sarıyer Tankercilik A.Ş. ("Sarıyer")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Kartal Tankercilik A.Ş. ("Kartal")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Maltepe Tankercilik A.Ş. ("Maltepe")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Salacak Tankercilik A.Ş. ("Salacak")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Karşıyaka Tankercilik A.Ş. ("Karşıyaka")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Bakırköy Tankercilik A.Ş. ("Bakırköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Karaköy Tankercilik A.Ş. ("Karaköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Çengelköy Tankercilik A.Ş. ("Çengelköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Pendik Tankercilik A.Ş. ("Pendik")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Tuzla Tankercilik A.Ş. ("Tuzla")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Körfez Ulaştırma A.Ş. ("Körfez") (*)	Türkiye	Hava, deniz, kara ve demiryolu taşımacılığı

(*) Körfez, Grup'un 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tabloları açısından önemlilik teşkil etmemesi nedeniyle konsolidasyon kapsamına alınmayarak satılmaya hazır finansal varlık olarak muhasebeleştirilmiştir. Körfez'in 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla aktif toplamı 11.921 bin TL ve net dönem zararı 4.743 bin TL'dir.

İş Ortaklıkları	Faaliyet gösterdiği ülke	Faaliyet konusu
OPET Petrolcülük A.Ş. ("Opet")	Türkiye	Petrol ürünleri perakende satışı
THY Opet Havacılık Yakıtları A.Ş.	Türkiye	Jet yakıtı ikmal hizmeti
Opet International Limited	İngiltere	Petrol ürünleri ticareti
Opet Trade B.V.	Hollanda	Petrol ürünleri ticareti
Tasfiye halinde Opet Trade Singapore (*)	Singapur	Petrol ürünleri ticareti
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş.	Türkiye	Madeni yağ ticareti
Op Ay Akaryakıt Ticaret Ltd. Şti.	Türkiye	Petrol ürünleri ticareti
Akdeniz Akaryakıt Depolama Nakliyat ve Tic. A.Ş.	Türkiye	Petrol ürünleri ticareti
Nemrut Liman ve Boru İşl. Nak. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti.	Türkiye	Denizcilik hizmetleri
Opet Aygaz Gayrimenkul A.Ş.	Türkiye	Gayrimenkul

(*) 15 Temmuz 2015 tarihinden itibaren faaliyetlerini durdurmuştur.

Grup'un bünyesinde çalışan ortalama personel sayısı 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren dönem içerisinde 5.499'dur (31 Aralık 2016 - 5.296).

Şirket'in tescil edilmiş adresi aşağıdaki gibidir:

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
Güney Mahallesi
Petrol Caddesi No:25 41790
Körfez, Kocaeli

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar

2.1.1 Uygulanan muhasebe standartları

Grup'un konsolide finansal tabloları, Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete' de yayınlanan Seri II, 14.1 no'lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup Tebliğin 5. Maddesine göre Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartları'nı /Türkiye Finansal Raporlama Standartları ile bunlara ilişkin ek ve yorumları ("TMS/TFRS") esas alınmıştır.

SPK, 17 Mart 2005 tarihinde almış olduğu bir kararla, Türkiye'de faaliyette bulunan halka açık şirketler için, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere enflasyon muhasebesi uygulamasının gerekli olmadığını ilan etmiştir. Grup'un finansal tabloları, bu karar çerçevesinde hazırlanmıştır.

Grup ile Grup'a bağlı Türkiye'de yerleşik şirketler, muhasebe kayıtlarının tutulmasında ve kanuni finansal tablolarının hazırlanmasında, KGK tarafından çıkarılan prensiplere ve şartlara, Türk Ticaret Kanunu ("TTK"), vergi mevzuatı ve Türkiye Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı ("Maliye Bakanlığı") tarafından çıkarılan Tekdüzen Hesap Planı şartlarına uymaktadır. Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na göre hazırlanan bu konsolide finansal tablolar, gerçeğe uygun değerleri ile gösterilen türev araçlar dışında, tarihi maliyet esaslı baz alınarak Türk Lirası olarak hazırlanmıştır. Konsolide finansal tablolar, tarihi maliyet esasına göre hazırlanmış kanuni kayıtlara Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir.

Fonksiyonel ve sunum para birimi

Grup bünyesinde yer alan şirketlerin finansal tablolarındaki her bir kalem, şirketlerin operasyonlarını sürdürdükleri temel ekonomik ortamda geçerli olan para birimi kullanılarak muhasebeleştirilmiştir ('fonksiyonel para birimi'). Konsolide finansal tablolar, Tüpraş'ın fonksiyonel ve sunum para birimi olan TL para birimi kullanılarak sunulmuştur.

2.1.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki (TFRS) değişiklikler

Yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları aşağıda özetlenen 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla geçerli yeni ve değiştirilmiş TFRS standartları ve TFRYK yorumları dışında önceki yılda kullanılanlar ile tutarlı olarak uygulanmıştır. Bu standartların ve yorumların Grup'un mali durumu ve performansı üzerindeki etkileri ilgili paragraflarda açıklanmıştır.

a. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla yürürlükte olan yeni standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar :

- **TMS 7 "Nakit akış tabloları"ndaki değişiklikler;** 1 Ocak 2017 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler finansal tablo okuyucularının finansman faaliyetlerinden kaynaklanan yükümlülük değişikliklerini değerlendirebilmelerine imkan veren ek açıklamalar getirmiştir. Değişiklikler UMSK'nın 'açıklama inisiyatifi' projesinin bir parçası olarak finansal tablo açıklamalarının nasıl geliştirilebileceğine dair çıkarılmıştır. Değişiklik uygulanmış ancak Grup'un konsolide finansal tablo dipnotları üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

- **TMS 12 “Gelir vergileri”ndeki değişiklikler;** 1 Ocak 2017 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Gerçekleşmemiş zararlar üzerinden hesaplanan ertelenmiş vergi varlıklarının muhasebeleştirilmesine ilişkin bu değişiklikler, gerçeğe uygun değerden ölçülen borçlanma araçları üzerinden hesaplanan ertelenmiş vergi varlığının nasıl muhasebeleştirileceğini açıklamaktadır. Değişikliklerin Grup’un konsolide finansal tablo dipnotları üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.
- **2014-2016 dönemi yıllık iyileştirmeler;** 1 Ocak 2017 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir.
 - **TFRS 12, “Diğer işletmelerdeki paylara ilişkin açıklamalar”;** 1 Ocak 2017 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinden itibaren geçerli olmak üzere geriye dönük olarak uygulanmalıdır. Bu değişiklik, özet finansal bilgiler haricinde TFRS 12’nin açıklama gerekliliklerinin satılmaya hazır olarak sınıflandırılan işletmelerdeki paylara uygulanacağını açıklığa kavuşturmuştur. Değişikliklerin Grup’un konsolide finansal tablo dipnotları üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.
- b. **1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla yayımlanmış ancak henüz yürürlüğe girmemiş olan standartlar ve değişiklikler:**
 - **TFRS 9, “Finansal araçlar”;** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu standart TMS 39’un yerini almaktadır. Finansal varlıklar ve yükümlülüklerin sınıflandırması ve ölçülmesi ile ilgili zorunlulukları ve aynı zamanda şu anda kullanılmakta olan, gerçekleşen değer düşüklüğü zararı modelinin yerini alacak olan beklenen kredi riski modelini de içermektedir.
 - **TFRS 15 “Müşteri sözleşmelerinden hasılat”;** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Amerika’da Kabul Görmüş Muhasebe Standartları ile yapılan uyum çalışması sonucu ortaya çıkan yeni standart hasılatın finansal raporlamasını ve finansal tabloların toplam gelirlerinin dünya çapında karşılaştırılabilir olmasını sağlamayı amaçlamıştır.
 - **TFRS 15 “Müşteri sözleşmelerinden hasılat” taki değişiklikler;** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişikliklerle edim (performans) yükümlülüklerini belirleyen uygulama rehberliğine, fikri mülkiyet lisanslarının muhasebesine ve işletmenin asıl midir yoksa aracı mıdır değerlendirmesine (net hasılat sunumuna karşın brüt hasılat sunumu) ilişkin açıklamaları içermektedir. Uygulama rehberliğindeki bu alanların her biri için yeni ve değiştirilmiş açıklayıcı örnekler eklenmiştir. UMSK, aynı zamanda yeni hasılat standardına geçiş ile ilgili ek pratik tedbirler dahil etmiştir.
 - **TMS 40, “Yatırım amaçlı gayrimenkuller” deki değişiklikler;** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Yatırım amaçlı gayrimenkullerin sınıflandırılmasına ilişkin yapılan bu değişiklikler, kullanım amacıyla değişiklik olması durumunda yatırım amaçlı gayrimenkullere ya da gayrimenkullerden yapılan sınıflandırmalarla ilgili netleştirme yapmaktadır. Bir gayrimenkulün kullanımının değişmesi durumunda bu gayrimenkulün ‘yatırım amaçlı gayrimenkul’ tanımlarına uyup uymadığının değerlendirilmesinin yapılması gerekmektedir. Bu değişim kanıtlarla desteklenmelidir.
 - **TFRS 2 “Hisse bazlı ödemeler” deki değişiklikler;** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Değişiklik nakde dayalı hisse bazlı ödemelerin ölçüm esaslarını ve bir ödüllendirmeyi nakde dayalıdan özkaynağa dayalıya çeviren değişikliklerin nasıl muhasebeleştirileceğini açıklamaktadır. Bu değişiklik aynı zamanda bir işverenin çalışanının hisse bazlı ödemesine ilişkin bir miktarı kesmek ve bunu vergi dairesine ödemekle yükümlü olduğu durumlarda, TFRS 2’nin esaslarına bir istisna getirerek, bu ödül sanki tamamen özkaynağa dayalıymışçasına işlem görmesini gerektirmektedir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

- **2014-2016 dönemi yıllık iyileştirmeler;** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir.
 - TFRS 1, "Türkiye finansal raporlama standartlarının ilk uygulaması", TFRS 7, TMS 19 ve TFRS 10 standartlarının ilk kez uygulama aşamasında kısa dönemli istisnalarını kaldırmıştır.
 - TMS 28, "İştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki yatırımlar"; bir iştirak ya da iş ortaklığının gerçeğe uygun değerden ölçülmesine ilişkin açıklık getirmiştir.
- **TFRS Yorum 22, "Yabancı para cinsinden yapılan işlemler ve avanslar ödemeleri";** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu yorum yabancı para cinsinden yapılan işlemler ya da bu tür işlemlerin bir parçası olarak yapılan ödemelerin yabancı bir para cinsinden yapılması ya da fiyatlanması konusunu ele almaktadır. Bu yorum tek bir ödemenin yapılması/alınması durumunda ve birden fazla ödemenin yapıldığı/alındığı durumlara rehberlik etmektedir. Bu rehberliğin amacı uygulamadaki çeşitliliği azaltmaktadır.
- **TFRS 9, "Finansal araçlar" daki değişiklikler;** 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklik, itfa edilmiş maliyet ile ölçülen finansal bir yükümlülüğün, finansal tablo dışı bırakılma sonucu doğurmadan değiştirildiğinde, ortaya çıkan kazanç veya kaybın doğrudan kar veya zararda muhasebeleştirilmesi konusunu doğrulamaktadır. Kazanç veya kayıp, orijinal sözleşmeye dayalı nakit akışları ile orijinal etkin faiz oranından iskonto edilmiş değiştirilmiş nakit akışları arasındaki fark olarak hesaplanır. Bu, farkın TMS 39'dan farklı olarak enstrümanın kalan ömrü boyunca yayılarak muhasebeleştirilmesinin mümkün olmadığı anlamına gelmektedir.
- **TMS 28, "İştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki yatırımlar" daki değişiklikler;** 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Şirketlerin özkaynak metodunu uygulamadığı uzun vadeli iştirak veya müşterek yönetime tabi yatırımlarını, TFRS 9 kullanarak muhasebeleştirileceklerini açıklığa kavuşturmuştur.
- **TFRS 16, "Kiralama işlemleri";** 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. TFRS 15, 'Müşteri sözleşmelerinden hasılat' standardı ile birlikte erken uygulamaya izin verilmektedir. Bu yeni standart mevcut TMS 17 rehberliğinin yerini alır ve özellikli kiralayanlar açısından muhasebesinde geniş kapsamlı bir değişiklik yapar. Şu anki TMS 17 kurallarına göre kiralayanlar bir kiralama işlemine taraf olduklarında bu işlem için finansal kiralama (bilanço içi) ya da faaliyet kiralaması (bilanço dışı) ayrımı yapmak zorundalar. Fakat TFRS 16'ya göre artık kiralayanlar neredeyse tüm kiralama sözleşmeleri için gelecekte ödeyecekleri kiralama yükümlülüklerini ve buna karşılık olarak da bir varlık kullanım hakkını bilançolarına yazmak zorunda olacaklardır. UMSK kısa dönemli kiralama işlemleri ve düşük değerli varlıklar için bir istisna öngörmüştür, fakat bu istisna sadece kiraya verenler açısından uygulanabilir. Kiraya verenler için muhasebe neredeyse aynı kalmaktadır. Ancak UMSK'nın kiralama işlemlerinin tanımını değiştirmesinden ötürü (sözleşmelerdeki içeriklerin birleştirilmesi ya da ayrıştırılmasındaki rehberliği değiştirdiği gibi) kiraya verenler de bu yeni standarttan etkileneceklerdir. En azından yeni muhasebe modelinin kiraya verenler ve kiralayanlar arasında pazarlıklara neden olacağı beklenmektedir. TFRS 16'ya göre biz sözleşme belirli bir süre için belirli bir tutar karşılığında bir varlığın kullanım hakkını ve o varlığı kontrol etme hakkını içeriyorsa o sözleşme bir kiralama sözleşmesidir ya da kiralama işlemi içermektedir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

- **TFRS Yorum 23, "Vergi uygulamalarındaki belirsizlikler";** 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu yorum TMS 12 Gelir Vergileri standardının uygulamalarındaki bazı belirsizliklere açıklık getirmektedir. UFRS Yorum Komitesi daha önce vergi uygulamalarında bir belirsizlik olduğu zaman bu belirsizliğin TMS 12'ye göre değil TMS 37 'Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar' standardının uygulanması gerektiğini açıklığa kavuşturmuştu. TFRS Yorum 23 ise gelir vergilerinde belirsizlikler olduğu durumlarda ertelenmiş vergi hesaplamasının nasıl ölçüleceği ve muhasebeleştirileceği ile ilgili açıklama getirmektedir. Vergi uygulaması belirsizliği, bir şirket tarafından yapılan bir vergi uygulamasının vergi otoritesince kabul edilir olup olmadığının bilinmediği durumlarda ortaya çıkar. Örneğin, özellikle bir giderin indirim olarak kabul edilmesi ya da iade alınabilir vergi hesaplamasına belirli bir kalemin dahil edilip edilmemesiyle ilgili vergi kanunda belirsiz olması gibi. TFRS Yorum 23 bir kalemin vergi uygulamalarının belirsiz olduğu; vergilendirilebilir gelir, gider, varlık ya da yükümlülüğün vergiye esas tutarları, vergi gideri, alacağı ve vergi oranları da dahil olmak üzere her durumda geçerlidir.
- **TFRS 17, "Sigorta Sözleşmeleri";** 1 Ocak 2021 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu standart, hali hazırda çok çeşitli uygulamalara izin veren TFRS 4'ün yerine geçmektedir. TFRS 17, sigorta sözleşmeleri ile isteğe bağlı katılım özelliğine sahip yatırım sözleşmeleri düzenleyen tüm işletmelerin muhasebesini temelden değiştirecektir.

TFRS 15, TFRS 9 ve TFRS 16 standartlarındaki değişikliklerin konsolide mali tablolar üzerindeki muhtemel etkileri, Grup yönetimi tarafından değerlendirilmiştir. Yıl içerisinde yapılan değerlendirmelere göre, müşteriler ile yapılan anlaşmalar ve ilgili maliyetler göz önünde bulundurularak, TFRS 15 kapsamında değerlendirilmesi gereken satış garantileri, birleştirilmiş mal veya hizmet satışları gibi konuların, Grup konsolide mali tabloları üzerinde önemli bir etkisi olmayacağı öngörülmektedir. Grup yönetimi gelecekte oluşabilecek muhtemel gelişmeleri göz önüne alarak, TFRS 15'in etkilerini yeniden değerlendirecektir. TFRS 16 uyarınca operasyonel kiralama kapsamında kiralanan varlıkların toplamı, bilanço tarihi itibarıyla belirlenmiş olup, gelecekte operasyonel kiralama ile elde edilmesi planlanan varlıkların değerlendirmesi yapılmıştır. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkilerine ilişkin çalışma devam etmektedir. TFRS 9 Finansal varlıklar ve yükümlülüklerin sınıflandırması ve ölçülmesi ile ilgili zorunlulukları ve aynı zamanda şuanda kullanılmakta olan, gerçekleşen değer düşüklüğü zararı modelinin yerini alacak olan beklenen kredi riski modelini de içermektedir. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla şüpheli ticari alacak tutarının, toplam ticari alacaklar içerisindeki büyüklüğü ve ticari alacakların vadesinin kısa olması göz önünde bulundurularak, beklenen kredi riski modelinin, Grup konsolide mali tablolarında önemli bir etkisi olmayacağı değerlendirilmektedir.

2.1.3 Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren iş ortaklıklarının finansal tabloları

Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren İş Ortaklıklarının finansal tabloları, faaliyet gösterdikleri ülkelerde geçerli olan kanun ve yönetmeliklere uygun olarak hazırlanmış olup Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltmeler yansıtılarak düzenlenmiştir. İlgili yabancı ortaklıkların varlık ve yükümlülükleri konsolide bilanço tarihindeki döviz kuru, gelir ve giderler ortalama döviz kuru kullanılarak Türk Lirası'na çevrilmiştir. Kapanış ve ortalama kur kullanımı sonucu ortaya çıkan kur farkları diğer kapsamlı gelir tablosunda özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların yabancı para çevrim farkları altında takip edilmektedir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.4 Konsolidasyon esasları

- a) 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolar, 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolarda belirtilen esaslarla tutarlı olarak hazırlanan ana şirket olan Tüpraş'ın ve Bağlı Ortaklıkları'nın finansal tablolarını kapsamaktadır.
- b) 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla konsolidasyona tabi tutulan Bağlı Ortaklıklar ve İş Ortaklıkları'nın oy hakları ve etkin ortaklık payları 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolarda belirtilen oy hakları ve etkin ortaklık paylarından değişiklik göstermemiştir.

	31 Aralık 2017		31 Aralık 2016	
	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)
Bağlı Ortaklık				
Ditaş	79,98	79,98	79,98	79,98
Üsküdar	79,98	79,98	79,98	79,98
Damla	79,98	79,98	79,98	79,98
Beykoz	79,98	79,98	79,98	79,98
Kadıköy	79,98	79,98	79,98	79,98
Sarıyer	79,98	79,98	79,98	79,98
Kartal	79,98	79,98	79,98	79,98
Maltepe	79,98	79,98	79,98	79,98
Salacak	79,98	79,98	79,98	79,98
Karşıyaka	79,98	79,98	79,98	79,98
Bakırköy	79,98	79,98	79,98	79,98
Karaköy	79,98	79,98	79,98	79,98
Çengelköy	79,98	79,98	79,98	79,98
Pendik	79,98	79,98	79,98	79,98
Tuzla	79,98	79,98	79,98	79,98

Bağlı Ortaklıklar'a ait finansal durum tabloları ve gelir tabloları tam konsolidasyon yöntemi kullanılarak konsolide edilmiş olup, Şirket'in sahip olduğu payların kayıtlı iştirak değeri, ilgili özkaynak ile karşılıklı olarak netleştirilmiştir. Şirket ile Bağlı Ortaklıkları arasındaki işlemler ve bakiyeler konsolidasyon kapsamında karşılıklı olarak silinmektedir. Şirket'in sahip olduğu bağlı ortaklık hisselerinin kayıtlı değerleri ve bu hisselerden kaynaklanan temettüler, ilgili özkaynak ve kapsamlı gelir tablosu hesaplarından netleştirilmiştir.

- c) İş ortaklıkları, Grup'un müşterek kontrolüne sahip olduğu işletmelerdir. Müşterek kontrol, bir anlaşma üzerindeki kontrolün sözleşmeye dayalı olarak paylaşılmasıdır. Bu kontrol, ilgili faaliyetlere ilişkin kararların kontrolü paylaşan tarafların oy birliği ile mutabakatını gerektirdiği durumda vardır. Özkaynak yöntemine göre, iş ortaklıkları başlangıçta elde etme maliyeti ile muhasebeleştirilir. Edinme tarihinden sonra ise, yatırımcının yatırım yapılan işletmenin kar veya zararındaki payı yatırımın defter değeri artırılarak ya da azaltılarak kar veya zarar tablosuna yansıtılır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla özkaynaktan pay alma yöntemine göre muhasebeleştirilen iş ortaklıklarının oranları gösterilmiştir:

	31 Aralık 2017		31 Aralık 2016	
	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)
Özkaynaktan pay alma yöntemi kullanılarak değerlendirilen iş ortaklıkları				
Opet	50,00	40,00	50,00	40,00
Opet International Limited (*)	50,00	40,00	50,00	40,00
Opet Trade B.V.(*)	50,00	40,00	50,00	40,00
Tasfiye halinde Opet Trade Singapore(*) (**)	50,00	40,00	50,00	40,00
THY Opet Havacılık Yakıtları A.Ş.(*)	25,00	20,00	25,00	20,00
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş.(*)	25,00	20,00	25,00	20,00
Op Ay Akaryakıt Ticaret Ltd. Şti.(*)	25,00	20,00	25,00	20,00
Akdeniz Akaryakıt Depolama Nakliyat ve Tic. A.Ş.(*)	16,65	13,32	16,65	13,32
Nemrut Liman ve Boru İşl. Nak. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti.(*)	12,50	10,00	12,50	10,00
Opet Aygaz Gayrimenkul A.Ş.(*)	25,00	20,00	25,00	20,00

(*) İlgili şirketler Opet'in finansal tablolarında konsolidasyon kapsamına alınmaktadır veya özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilmektedir.

(**) 15 Temmuz 2015 tarihinden itibaren faaliyetlerini durdurmuştur.

- d) Grup'un toplam oy haklarının %20'nin altında olduğu veya %20'nin üzerinde olmakla birlikte Grup'un önemli bir etkiye sahip olmadığı veya konsolide finansal tablolar açısından önemlilik teşkil etmeyen, teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmeyen satılmaya hazır finansal varlıklar gerçeğe uygun değerleriyle, gerçeğe uygun değerleri güvenilir bir şekilde belirlenemeyen satılmaya hazır finansal varlıklar maliyet bedelleri üzerinden, varsa, değer kaybı ile ilgili karşılık düşüldükten sonra konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır (Not 9).
- e) Bağlı Ortaklıklar'ın net varlıklarında ve faaliyet sonuçlarında ana ortaklık dışı paya sahip hissedarların payları, konsolide finansal durum tablosu ve kapsamlı gelir tablosunda ana ortaklık dışı pay olarak gösterilmiştir.

2.2. Muhasebe politikalarında değişiklikler

2.2.1 Karşılaştırmalı bilgiler

Finansal durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Grup'un konsolide finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı hazırlanmaktadır.

Grup, 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla konsolide finansal durum tablosunu 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla hazırlanmış konsolide finansal durum tablosu ile 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıla ait konsolide kapsamlı gelir tablosunu, nakit akış tablosunu ve özkaynak değişim tablosunu ise 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolar ile karşılaştırmalı olarak düzenlemiştir.

2.2.2 Netleştirme/Mahsup

Finansal varlık ve yükümlülükler, gerekli kanuni hak olması, söz konusu varlık ve yükümlülükleri net olarak değerlendirmeye niyet olması veya varlıkların elde edilmesi ile yükümlülüklerin yerine getirilmesinin eş zamanlı olduğu durumlarda net olarak gösterilirler.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.2. Muhasebe politikalarında değişiklikler (Devamı)

2.2.3 Faaliyetlerin mevsimselliği

Grup'un faaliyet gösterdiği petrol sektörünün dinamiklerine bağlı olarak, finansal tabloları önemli ölçüde etkileyecek mevsimsellik etkisi bulunmamaktadır.

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti

Konsolide finansal tabloların hazırlanmasında izlenen önemli muhasebe politikaları aşağıda özetlenmiştir:

2.3.1 Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzerleri konsolide bilançoda maliyet değerleri ile yansıtılmaktadırlar. Nakit ve nakit benzerleri, eldeki nakit, banka mevduatları ile tutarı belirli, nakde kolayca çevrilebilen kısa vadeli ve yüksek likiditeye sahip, değerindeki değişim riski önemsiz olan ve vadesi üç ay veya daha kısa olan yatırımları içermektedir (Not 4).

2.3.2 Ticari alacaklar ve değer düşüklüğü karşılığı

Grup'un doğrudan bir borçluya mal veya hizmet tedariki ile oluşan vadeli satışlarından kaynaklanan ticari alacaklar, etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyetleri üzerinden değerlendirilmiştir.

Grup'un ödenmesi gereken meblağları tahsil edemeyecek olduğunu gösteren bir durumun söz konusu olması halinde ticari alacaklar için bir değer düşüklüğü karşılığı oluşturulur. Söz konusu bu karşılığın tutarı, alacağın kayıtlı değeri ile tahsili mümkün tutar arasındaki farktır. Tahsili mümkün tutar, teminatlardan ve güvencelerden tahsil edilebilecek meblağlar da dahil olmak üzere tüm nakit akışlarının oluşan ticari alacağın orijinal etkin faiz oranı esas alınarak iskonto edilen değeridir.

Değer düşüklüğü tutarı, kaydedilmesinden sonra oluşacak bir durum dolayısıyla azalırsa, söz konusu tutar cari dönemde diğer gelirlere yansıtılır (Not 6).

2.3.3 İlişkili taraflar

Konsolide finansal tabloların amacı doğrultusunda, ortaklar, üst düzey yönetim personeli ve Yönetim Kurulu üyeleri, aileleri ve onlar tarafından kontrol edilen veya onlara bağlı şirketler, iştirak ve ortaklıklar ile Koç Topluluğu şirketleri ilişkili taraflar olarak kabul edilmişlerdir (Not 31).

2.3.4 Stoklar

Stoklar, net gerçekleşebilir değer ya da elde etme bedelinden düşük olanı ile değerlendirilir. Stokların maliyeti tüm satın alma maliyetlerini, dönüştürme maliyetlerini ve stokların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katılan diğer maliyetleri içerir. Grup, stoklarını ağırlıklı ortalama maliyet yöntemine göre değerlemektedir. Üretim sürecinde aynı hammadde girdisinden birden fazla ürün elde edildiğinden her bir ürünün üretim maliyeti ayrı olarak belirlenememektedir. Şirket, üretim maliyetlerini rasyonel ve tutarlı bir şekilde dağıtabilmek için, üretim tamamlanma aşamasında üretim maliyetlerini, ürünler arasında her bir ürünün nispi satış değerlerini esas olarak dağıtmaktadır.

Net gerçekleşebilir değer, olağan ticari faaliyet içerisinde oluşan tahmini satış fiyatından tahmini tamamlanma maliyeti ve satışı gerçekleştirmek için gerekli tahmini satış maliyeti toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır (Not 8).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

2.3.5 Yedek parça ve malzemeler

Yedek parça ve malzemeler net gerçekleşebilir değer ya da elde etme bedelinden düşük olanı ile değerlendirilir. Yedek parça ve malzemelerin maliyeti tüm satın alma maliyetlerini ve yedek parçaların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katlanılan diğer maliyetleri içerir. Grup, yedek parça ve malzemelerini ağırlıklı ortalama maliyet yöntemine göre değerlemektedir. Grup, beklenen kullanım süresi içerisinde kullanılmayan ve yakın bir gelecekte kullanılmasını öngörmediği yedek parça ve malzemeler için değer düşüklüğü karşılığı ayırmaktadır (Not 15).

2.3.6 Finansal yatırımlar

Tüm finansal varlıklar, ilk kaydedilişlerinde işlem maliyetleri dahil olmak üzere maliyet bedelleri üzerinden değerlendirilir. Likidite ihtiyacının karşılanmasına yönelik olarak veya faiz oranlarındaki değişimler nedeniyle satılabilecek olan ve belirli bir süre gözetilmeksizin elde tutulan finansal araçlar, satılmaya hazır finansal varlıklar olarak sınıflandırılmıştır. Bunlar, kısa vadeli olarak kar amacıyla elde tutulmadıkça veya işletme sermayesinin artırılması amacıyla satışına ihtiyaç duyulmayacaksa duran varlıklar olarak gösterilir, aksi halde dönen varlıklar olarak sınıflandırılır. Şirket yönetimi, bu finansal araçların sınıflandırmasını satın alındıkları tarihte uygun bir şekilde yapmakta olup düzenli olarak bu sınıflandırmayı gözden geçirmektedir.

Grup her bilanço tarihinde bir ya da bir grup finansal varlığında değer düşüklüğü olduğuna dair objektif bir kanıtın olup olmadığını değerlendirir. Finansal araçların satılmaya hazır olarak sınıflandırılması durumunda, gerçeğe uygun değerinde elde etme maliyetinin altına önemli derecede düşmesi veya gerçeğe uygun değerinde uzun süreli bir düşüş eğiliminde bulunması, menkul kıymetlerin değer düşüklüğüne maruz kalıp kalmadığını değerlendirmede dikkate alınır. Eğer satılmaya hazır finansal varlıklar için bu tür bir kanıt mevcutsa, özkaynaklardan dönemin kapsamlı gelir tablosuna transfer edilerek kümüle net zarar, elde etme maliyeti ile cari gerçeğe uygun değer arasındaki farktan, bu finansal varlığa ilişkin daha önce kar/zararda muhasebeleştirilmiş gerçeğe uygun değer zararları düşülmek suretiyle hesaplanır ve dönemin kapsamlı gelir tablosuna gider olarak yansıtılır.

Satılmaya hazır finansal varlıkların gerçeğe uygun değerindeki değişikliklerden kaynaklanan gerçekleşmemiş kar ve zararlar bir değer düşüklüğü olmadığı durumda dönem sonuçları ile ilişkilendirilmeden finansal varlığın konsolide finansal tablolardan çıkarıldığı tarihe kadar doğrudan özkaynak içinde "Finansal Varlıklar Değer Artış Fonu" hesabında muhasebeleştirilmiştir. Satılmaya hazır finansal varlıklar konsolide finansal tablolardan çıkarıldıklarında, özkaynak da "Finansal Varlıklar Değer Artış Fonu" nda takip edilen ilgili kazanç ve zararlar konsolide kapsamlı gelir tablosuna transfer edilir.

Satılmaya hazır finansal varlıkların borsaya kayıtlı herhangi bir gerçeğe uygun değerinin olmadığı veya doğru biçimde gerçeğe uygun değeri yansıtmadığı durumlarda finansal varlığın gerçeğe uygun değeri değerlendirme teknikleri kullanılarak belirlenir. Bu değerlendirme teknikleri, piyasa koşullarına uygun güncel işlemleri veya esasen benzer diğer yatırım araçlarını baz almayı ve yatırım yapılan şirkete özgü şartları dikkate alarak iskonto edilmiş nakit akım analizlerini içerir.

Şirket'in %20'nin altında sermaye payına sahip olduğu finansal varlıkların borsaya kayıtlı herhangi bir gerçeğe uygun değerinin olmadığı, gerçeğe uygun değerinde hesaplanmasında kullanılan diğer yöntemlerin uygun olmaması nedeniyle gerçeğe uygun bir değer tahmininin yapılamadığı ve gerçeğe uygun değerinde güvenilir bir şekilde ölçülemediği durumlarda finansal varlığın kayıtlı değeri elde etme maliyeti tutarından, şayet mevcutsa, değer düşüklüğü karşılığının çıkarılması suretiyle belirlenmiştir (Not 9).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

2.3.7 Maddi duran varlıklar

Maddi duran varlıklar, elde etme maliyetinden birikmiş amortismanın düşülmesi ile bulunan net değerleri ile gösterilmektedir. Tarihi değerler, maddi duran varlığın iktisabı ile direkt olarak ilgili olan maliyetleri içermektedir. İktisap tarihinden sonraki maliyetler, sadece varlıkla ilgili gelecekteki ekonomik faydanın Grup'a akışının muhtemel olduğu ve varlığın maliyetinin güvenilir olarak ölçülebildiği durumlarda varlığın defter değerine ilave edilir veya ayrı bir varlık olarak kaydedilir. Diğer tüm bakım onarım giderleri ilgili döneme ait kapsamlı gelir tablosunda giderleştirilir. Amortisman, maddi duran varlıkların brüt defter değerleri üzerinden faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak ayrılmaktadır (Not 12).

Grup'un sahip olduğu maddi duran varlıkların tahmin edilen faydalı ömürleri aşağıda belirtilmiştir:

	Faydalı ömür
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	3-50 yıl
Binalar	5-50 yıl
Makina tesis ve cihazlar	3-50 yıl
Taşıt araçları	4-25 yıl
Döşeme ve demirbaşlar	2-50 yıl

Arazi ve arsalar, sınırsız ömürleri olması sebebiyle amortismanı tabi değildir.

Bir varlığın kayıtlı değeri, varlığın geri kazanılabilir değerinden daha yüksekse, kayıtlı değer derhal geri kazanılabilir değerine indirilir. Geri kazanılabilir değer, ilgili varlığın net satış fiyatı ya da kullanımdaki değerinin yüksek olanıdır. Net satış fiyatı, varlığın gerçeğe uygun değerinden satışı gerçekleştirmek için katlanılacak maliyetlerin düşülmesi suretiyle tespit edilir. Kullanımdaki değer ise ilgili varlığın kullanılmasına devam edilmesi suretiyle gelecekte elde edilecek tahmini nakit akımlarının konsolide bilanço tarihi itibarıyla indirgenmiş tutarlarına artık değerlerinin eklenmesi ile tespit edilir.

Maddi duran varlıkların satışı dolayısıyla oluşan kar ve zararlar diğer faaliyet gelirleri ve giderleri hesaplarına dahil edilirler.

2.3.8 Maddi olmayan duran varlıklar

Maddi olmayan duran varlıklar, haklar ve yazılımları ve geliştirme giderlerini içermektedir (Not 13).

a) Haklar ve yazılımlar

Haklar ve yazılımlar, iktisap maliyeti üzerinden kaydedilir ve iktisap edildikleri tarihten sonra 5 yılı geçmeyen bir süre için tahmini faydalı ömürleri üzerinden doğrusal amortisman yöntemi ile amortismanı tabi tutulur.

b) Geliştirme giderleri

Geliştirme giderlerine ilişkin muhasebe politikası Not 2.3.24'te açıklanmıştır.

2.3.9 Yatırım amaçlı gayrimenkuller

Mal ve hizmetlerin üretiminde kullanılmak veya idari maksatlarla veya işlerin normal seyri esnasında satılmak yerine, kira elde etmek veya değer kazanması amacıyla veya her ikisi için elde tutulan arsalar "yatırım amaçlı gayrimenkuller" olarak sınıflandırılır ve maliyet yöntemine göre maliyet değerleri ile gösterilir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Yatırım amaçlı gayrimenkuller olası bir değer düşüklüğünün tespiti amacıyla incelenir ve bu inceleme sonunda yatırım amaçlı gayrimenkullerin kayıtlı değeri, geri kazanılabilir değerinden fazla ise karşılık ayrılmak suretiyle geri kazanılabilir değerine indirilir. Geri kazanılabilir değer, ilgili yatırım amaçlı gayrimenkulün mevcut kullanımından gelecek net nakit akımları ile satış maliyeti düşülmüş gerçeğe uygun değerden yüksek olanı olarak kabul edilir (Not 11).

2.3.10 Varlıklarda değer düşüklüğü

Grup, şerefiye dışındaki tüm maddi ve maddi olmayan duran varlıkları için, her bilanço tarihinde söz konusu varlığa ilişkin değer düşüklüğü olduğuna dair herhangi bir gösterge olup olmadığını değerlendirir. Eğer böyle bir gösterge mevcutsa, o varlığın taşınmakta olan değeri, kullanım veya satış yoluyla elde edilecek olan tutarlardan yüksek olanı ifade eden net gerçekleştirilebilir değer ile karşılaştırılır. Eğer söz konusu varlığın veya o varlığın ait olduğu nakit üreten herhangi bir birimin kayıtlı değeri, kullanım veya satış yoluyla geri kazanılacak tutardan yüksekse, değer düşüklüğü meydana gelmiştir. Bu durumda oluşan değer düşüklüğü zararları konsolide kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

Değer düşüklüğünün iptali nedeniyle varlığın (veya nakit üreten birimin) kayıtlı değerinde meydana gelen artış, önceki yıllarda değer düşüklüğünün konsolide finansal tablolara alınmamış olması halinde oluşacak olan defter değerini (amortismanı tabi tutulduktan sonra kalan net tutar) aşmamalıdır. Değer düşüklüğünün iptali konsolide kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Şerefiyenin net kayıtlı değeri yıllık olarak gözden geçirilmekte ve gerekli görüldüğü durumlarda daimi değer kaybı göz önüne alınarak düzeltmeye tabi tutulmaktadır.

2.3.11 Borçlanma maliyeti

Banka kredileri alındıkları tarihlerde işlem maliyetleri düşürülmüş gerçeğe uygun değerleri üzerinden kayda alınır. Müteakip dönemlerde etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş bedelleriyle değerlendirilir ve işlem masrafları düşüldükten sonra kalan tutar ile iskonto edilmiş maliyet değeri arasındaki fark, konsolide kapsamlı gelir tablosuna kredi dönemi süresince finansman maliyeti olarak yansıtılır.

Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar söz konusu olduğunda satın alınması, yapımı veya üretimi ile ilişki kurulabilen borçlanma maliyetleri, ilgili varlık kullanıma veya satışa hazır hale getirilene kadar varlığın maliyetine dahil edilmektedir.

Diğer tüm borçlanma maliyetleri, oluştukları dönemlerde konsolide kapsamlı gelir tablosuna kaydedilmektedir.

2.3.12 Faaliyet kiralalamaları

Grup - kiracı olarak

Operasyonel kiralama

Mülkiyete ait risk ve getirilerin önemli bir kısmının kiralayana ait olduğu kiralama işlemi, işletme kiralaması olarak sınıflandırılır. İşletme kiralaları olarak yapılan ödemeler, kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile konsolide kapsamlı gelir tablosuna gider olarak kaydedilir.

Grup - kiralayıcı olarak

Operasyonel kiralama

Operasyonel kiralamada, kiralanmış varlıklar, konsolide bilançoda maddi duran varlıklar altında sınıflandırılır ve elde edilen kira gelirleri kiralama dönemi süresince, eşit tutarlarda konsolide kapsamlı gelir tablosuna yansıtılır. Kira geliri kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile konsolide kapsamlı gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

2.3.13 Ertelenmiş vergiler

Ertelenmiş vergi, yükümlülük yöntemi kullanılarak, varlık ve yükümlülüklerin konsolide finansal tablolarda yer alan kayıtlı değerleri ile vergi değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi, varlıkların oluştuğu veya yükümlülüklerin yerine getirildiği dönemde geçerli olması beklenen vergi oranları üzerinden hesaplanır ve gelir tablosuna gider veya gelir olarak kaydedilir. Bununla birlikte, ertelenen vergi, aynı veya farklı bir dönemde doğrudan öz sermaye ile ilişkilendirilen varlıklarla ilgili ise doğrudan öz sermaye hesap grubuyla ilişkilendirilir.

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilir.

İndirimli kurumlar vergisi ödemesine imkan sağlayan devlet teşvikleri TMS-12 Gelir Vergileri standardı kapsamında değerlendirilerek; hak kazanılan vergi avantajı tutarı üzerinden, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu avantajdan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla, ertelenen vergi varlığı muhasebeleştirilmektedir.

Aynı ülkenin vergi mevzuatına tabi olmak şartıyla ve cari vergi varlıklarının cari vergi yükümlülüklerinden mahsup edilmesi konusunda yasal olarak uygulanabilir bir hakkın bulunması durumunda ertelenmiş vergi varlıkları ve ertelenmiş vergi yükümlülükleri, karşılıklı olarak birbirinden mahsup edilir. Ertelenmiş vergi varlık veya yükümlülükleri konsolide finansal tablolarda uzun vadeli olarak sınıflandırılmıştır (Not 29).

2.3.14 Kıdem tazminatı karşılığı

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar

a) Kıdem tazminatı karşılığı:

Kıdem tazminatı karşılığı, Grup çalışanlarının İş Kanunu uyarınca emekliye ayrılmasından doğacak gelecekteki olası yükümlülüklerin tahmini toplam karşılığının bilanço tarihindeki indirgenmiş değerini ifade eder.

TMS 19 "Çalışanlara Sağlanan Faydalar" standardı, kıdem tazminatı karşılığının hesaplanması kapsamında, aktüeryal varsayımlar (net iskonto oranı, emekli olma olasılığına ilişkin kullanılan devir hızı oranı vb.) yapılmasını gerektirmektedir. Aktüeryal varsayımlar ile gerçekleşen arasındaki fark düzeltmeleri ve aktüeryal varsayımlardaki değişikliklerin etkileri, aktüeryal kazanç / kayıpları oluşturmaktadır.

1 Ocak 2013 tarihinden önce yürürlükte olan TMS 19 "Çalışanlara Sağlanan Faydalar" standardı uyarınca aktüeryal kazanç / kayıplar gelir tablosunda muhasebeleştirilmekte iken; 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren yürürlüğe giren değişiklik ile söz konusu aktüeryal kazanç / kayıpların diğer kapsamlı gelir altında muhasebeleştirilmesi zorunluluğu getirilmiştir.

b) Tanımlanan katkı planları:

Grup çalışanları adına sosyal güvenlik kurumlarına belirlenmiş tutarlarda katkı payı ödemek zorundadır. Grup'un ödemekte olduğu katkı payı dışında, yapmak zorunda olduğu başka bir ödeme mecburiyeti yoktur. Bu primler tahakkuk ettikleri dönemde personel giderlerine yansıtılmaktadır.

c) İzin hakları:

Kullanılmamış izin haklarından doğan yükümlülükler, hak kazanıldıkları dönemlerde tahakkuk edilir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

d) Kıdeme teşvik primi karşılığı:

Grup'un belli bir kıdemin üzerindeki çalışanlarına ödenen "Kıdeme Teşvik Primi" adı altında sağladığı bir fayda bulunmaktadır. Konsolide finansal tablolarda tahakkuk etmiş olan kıdeme teşvik primi karşılığı, gelecekteki olası yükümlülüklerin tahmini toplam karşılığının şimdiki zamana indirgenmiş değerini ifade eder (Not 17).

2.3.15 Dövizli işlemler

Yıl içinde gerçekleşen dövizli işlemler, işlem tarihlerinde geçerli olan döviz kurları üzerinden çevrilmiştir. Dövizle dayalı parasal varlık ve yükümlülükler, dönem sonunda geçerli olan döviz kurları üzerinden Türk Lirası'na çevrilmiştir. Dövizle dayalı parasal varlık ve yükümlülüklerin çevrimlerinden doğan kur farkı geliri veya zararları aktifleştirilen borçlanma maliyetlerinden kaynaklanan kur farkları (Not 2.3.11) dışında konsolide kapsamlı gelir tablosuna yansıtılır.

2.3.16 Gelirlerin kaydedilmesi

Gelir, mal ve hizmet satışlarının faturalanmış değerlerini içerir. Satışlar, ürünün teslimi veya hizmetin verilmesi, ürünle ilgili risk ve faydaların transferlerinin yapılmış olması, gelir tutarının güvenilir şekilde belirlenebilmesi ve işlemle ilgili ekonomik faydaların Grup'a akmasının muhtemel olması üzerine alınan veya alınabilecek bedelin gerçeğe uygun değeri üzerinden tahakkuk esasına göre kayıtlara alınır. Satışlarda önemli riskler ve faydalar, mallar alıcıya teslim edildiğinde ya da yasal sahiplik alıcıya geçtiğinde devredilir. Net satışlar, teslim edilmiş malların fatura edilmiş bedelinin satış iadelerinden ve satış ile ilgili vergilerden arındırılmış halidir. Faiz gelirleri zaman dilimi esasına göre gerçekleşir, geçerli faiz oranı ve vadesine kalan süre içinde etkili olacak faiz oranını dikkate alarak tahakkuk edecek olan gelir belirlenir.

Satışların içerisinde önemli bir vade farkı bulunması durumunda, gerçeğe uygun bedel, gelecekte oluşacak tahsilatların finansman maliyeti içerisinde yer alan gizli faiz oranı ile indirgenmesi ile tespit edilir. Gerçek değerleri ile nominal değerleri arasındaki fark, tahakkuk esasına göre faiz geliri olarak değerlendirilir.

2.3.17 Karşılıklar

Grup'un geçmişteki işlemlerinin sonucunda mevcut hukuki veya geçerli bir yükümlülüğünün bulunması ve yükümlülüğün yerine getirilmesi için kaynakların dışa akmasının gerekli olabileceği ve tutar için güvenilir bir tahminin yapılabileceği durumlarda karşılıklar oluşturulur. Karşılıklar, konsolide bilanço tarihi itibarıyla yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak harcamanın Grup yönetimi tarafından yapılan en iyi tahmine göre hesaplanır ve etkisinin önemli olduğu durumlarda konsolide bilanço tarihindeki değerine indirgenmesi için iskonto edilir.

2.3.18 Taahhütler, koşullu varlıklar ve yükümlülükler

Geçmiş olaylardan kaynaklanan ve mevcudiyeti işletmenin tam olarak kontrolünde bulunmayan gelecekteki bir veya daha fazla kesin olmayan olayın gerçekleşip gerçekleşmemesi ile teyit edilebilecek muhtemel yükümlülükler ve varlıklar konsolide finansal tablolara alınmamakta ve koşullu yükümlülükler ve varlıklar olarak değerlendirilmektedir (Not 22).

2.3.19 Temettü

Grup, temettü gelirlerini ilgili temettüyü alma hakkı olduğu tarihte konsolide finansal tablolara yansıtmaktadır. Temettü borçları, kar dağıtımının bir unsuru olarak beyan edildiği dönemde yükümlülük olarak konsolide finansal tablolara yansıtılır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

2.3.20 Hisse başına kazanç

Konsolide kapsamlı gelir tablosunda belirtilen hisse başına kazanç, net karın, dönem boyunca mevcut bulunan hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama sayısına bölünmesi ile tespit edilir.

Türkiye’de şirketler mevcut hissedarlarına birikmiş karlardan ve özkaynak enflasyon düzeltmesi farkları hesabından hisseleri oranında hisse dağıtarak ("Bedelsiz Hisseler") sermayelerini arttırabilir. Hisse başına kar hesaplanırken bu bedelsiz hisse ihracı çıkarılmış hisseler olarak sayılır. Dolayısıyla hisse başına kar hesaplamasında kullanılan ağırlıklı hisse adedi ortalaması, hisselerin bedelsiz olarak çıkarılmasını geriye dönük olarak uygulamak suretiyle elde edilir.

2.3.21 Bölümlere göre raporlama

TFRS 11 "Müşterek Anlaşmalar" standardı, iş ortaklıklarını konsolide finansal tablolarda özkaynak yönetimine göre muhasebeleştirmeyi zorunlu kılmıştır. Bu değişiklik Grup tarafından geriye dönük olarak uygulanmıştır. Bu kapsamda Opet Petrolcülük A.Ş. özkaynak metodu ile değerlendirilmiş olup, akaryakıt dağıtım bölümü, bölümlere göre raporlama kapsamından çıkarılmıştır. Konsolidasyon kapsamında sadece rafinaj bölümü kalmış olması sebebiyle 1 Ocak 2013 tarihinden başlamak üzere bölümlere göre raporlama yapılmamaktadır.

2.3.22 Nakit akış tablosu

Nakit akım tablosunda, döneme ilişkin nakit akım tabloları işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanır.

İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımları Grup’un faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımlarını gösterir.

Yatırım faaliyetleri ile ilgili nakit akımları, Grup’un yatırım faaliyetlerinde (sabit yatırımlar ve finansal yatırımlar) kullandığı ve elde ettiği nakit akımlarını gösterir.

Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akımları, Grup’un finansman faaliyetlerinde kullandığı kaynakları ve bu kaynakların geri ödemelerini gösterir.

2.3.23 Araştırma ve geliştirme giderleri

Araştırma masrafları, oluştuğu dönem içerisinde kapsamlı gelir tablosuna kaydedilir.

Geliştirme faaliyetleri (ya da Grup içi bir projenin gelişim aşaması) sonucu ortaya çıkan işletme içi yaratılan maddi olmayan duran varlıklar yalnızca aşağıda belirtilen şartların tamamı karşılandığında kayda alınır:

- duran varlığın kullanıma hazır ya da satılmaya hazır hale getirilebilmesi için tamamlanmasının teknik anlamda mümkün olması,
- duran varlığı tamamlama, kullanma veya satma niyetinin olması,
- duran varlığın kullanılabilir veya satılabilir olması,
- varlığın ne şekilde ileriye dönük olası bir ekonomik fayda sağlayacağını belli olması,
- duran varlığın gelişimini tamamlamak, söz konusu varlığı kullanmak ya da satmak için uygun teknik, finansal ve başka kaynakların olması ve
- varlığın geliştirme maliyetinin, geliştirme sürecinde güvenilir bir şekilde ölçülebilir olması.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Diğer geliştirme giderleri gerçekleştiğinde gider olarak kaydedilmektedir. Önceki dönemde gider kaydedilen geliştirme gideri sonraki dönemde aktifleştirilemez.

2.3.24 Devlet teşvik ve yardımları

Devlet teşvikleri ile birlikte yatırım, araştırma ve geliştirme teşvikleri; Grup'un teşvik talepleri ile ilgili olarak yetkililer tarafından onaylandığı zaman tahakkuk esasına göre gerçeğe uygun değer ile muhasebeleştirilir.

Yatırım indirimi istisnası kapsamında indirimli kurumlar vergisi ödemesine imkan sağlayan devlet teşvikleri TMS-12 Gelir Vergileri standardı kapsamında değerlendirilmektedir (Not 2.3.13).

2.3.25 İşletme birleşmeleri ve şerefiye

İşletme birleşmeleri, TFRS 3 "İşletme Birleşmeleri" kapsamında satın alma yöntemine göre muhasebeleştirilir. 1 Ocak 2011 tarihinden önceki işletme birleşmelerinde bir işletmenin satın alınması ile ilgili katılan satın alma maliyeti, iktisap edilen işletmenin satın alma tarihindeki tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerine dağıtılır. Satın alım maliyetinin iktisap edilen işletmenin tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerlerindeki iktisap edenin payını aşan kısmı şerefiye olarak konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilir. İşletme birleşmelerinde iktisap edilen işletmenin/şirketin finansal tablolarında yer almayan ancak şerefiyenin içerisinde ayrılabilme özelliğine sahip varlıklar, maddi olmayan duran varlıklar (marka değeri gibi) ve/veya şarta bağlı yükümlülükler gerçeğe uygun değerleri ile konsolide finansal tablolara yansıtılır. İşletme birleşmesi sırasında oluşan şerefiye amortismanına tabi tutulmaz, bunun yerine yılda bir kez veya şartların değer düşüklüğünü işaret ettiği durumlarda daha sık aralıklarla değer düşüklüğü tespit çalışmasına tabi tutulur.

İktisap edilen tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerindeki iktisap edenin payının işletme birleşmesi maliyetini aşması durumunda ise fark gelir olarak kaydedilir.

1 Ocak 2011 tarihinden sonra gerçekleşen işletme birleşmelerinde, 1 Ocak 2011 tarihi itibarıyla geçerli olan yeniden düzenlemiş TFRS 3 "İşletme Birleşmeleri" standardı uygulanmaktadır. Yeniden düzenlenmiş TFRS 3'ün temel farkı satın alma sırasında katılan bütün işlem maliyetlerinin kar/zararda muhasebeleştirilmesidir. 2017 yılı içerisinde gerçekleşen ve yeniden düzenlenmiş TFRS 3'ün uygulanmasını gerektiren bir işletme birleşmesi yoktur.

Şerefiye, değer düşüklüğü tespiti için nakit üreten birimlere dağıtılır. Dağıtım, şerefiyenin oluşmasına neden olan işletme birleşmesinden fayda elde etmesi beklenen nakit üreten bir ya da birden fazla birime yapılır. Grup, 28 Aralık 2006 tarihindeki Opet iktisabı nedeniyle Opet'in yurtiçindeki önemli pazar pozisyonu ve Tüpraş ile birlikteliğinin yaratacağı sinerjiyi, şerefiyenin oluşmasına ana sebep olarak değerlendirmektedir. Buna bağlı olarak Grup yönetimi, Opet, bağlı ortaklıkları ve müşterek yönetime tabi ortaklıklarını tek bir nakit üreten birim olarak değerlendirmektedir.

2.3.26 Türev araçlar ve riskten korunma işlemleri

Türev araçlar ilk olarak sözleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerini yansıtan elde etme maliyeti üzerinden kayda alınmakta ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde gerçeğe uygun değer ile değerlendirilmektedir. Grup'un türev finansal araçlarını vadeli döviz ve mal alım-satım sözleşmeleri, vadeli faiz oranı takası ve çapraz döviz takası ile ilgili işlemler oluşturmaktadır. Söz konusu türev araçlar ekonomik olarak Grup için risklere karşı etkin bir koruma sağlamakla birlikte, risk muhasebesi yönünden gerekli koşulları taşımadıkları durumlarda bunlara ilişkin gerçeğe uygun değer değişiklikleri gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Gerçeğe uygun değeriyle ölçülen ve gelir tablosuyla ilişkilendirilen vadeli döviz alım satım sözleşmelerinin gerçeğe uygun değeri, orijinal vadeli kurun, ilgili para birimi için sözleşmenin geri kalan kısmında geçerli olan piyasa faiz oranları referans alınarak hesaplanıp, dönem sonları itibarıyla, geçerli olan ileri vadeli kur ile karşılaştırılması yoluyla belirlenmektedir. Türev araçlar gerçeğe uygun değerinin pozitif veya negatif olmasına göre, bilançoda sırasıyla varlık ve yükümlülük olarak kaydedilmektedir (Not 20).

Yapılan değerlendirme sonucu gerçeğe uygun değeriyle ölçülen ve gelir tablosuyla ilişkilendirilen finansal varlık/yükümlülük olarak sınıflandırılan türev araçların gerçeğe uygun değerinde meydana gelen farklar gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Grup'un finansal riskten korunma muhasebesi koşullarını yerine getiren finansal riskten korunma işlemleri aşağıda açıklandığı şekilde muhasebeleştirilmektedir:

Nakit akış riskinden korunma işlemleri

Grup, türev sözleşmesi yapıldığı tarihte, kayıtlı bir varlığın veya yükümlülüğün veya belirli bir riskle ilişkisi kurulabilen ve gerçekleşmesi muhtemel olan işlemlerin nakit akışlarında belirli bir riskten kaynaklanan ve kar/zararı etkileyebilecek değişimlere karşı korunmayı sağlayan işlemleri nakit akış riskinden korunma olarak belirlemektedir.

Grup, etkin olarak nitelendirilen nakit akış finansal riskten korunma işlemlerine ilişkin kazanç ve kayıplarını özkaynaklarda "riskten korunma kazanç/(kayıpları)" olarak göstermektedir. Etkin olmayan kısım ise dönem karında kar veya zarar olarak tanımlanır. Finansal riskten korunma taahhüdün veya gelecekteki muhtemel işlemin bir varlık veya yükümlülük haline gelmesi durumunda özkaynak kalemleri arasında izlenen bu işlemlerle ilgili kazanç ya da kayıplar bu kalemlerden alınarak söz konusu varlık veya yükümlülüğün elde etme maliyetine veya defter değerine dahil edilmektedir. Aksi durumda, özkaynak kalemleri altında muhasebeleştirilmiş tutarlar, finansal riskten korunma gelecekteki muhtemel işlemin gelir tablosunu etkilediği dönemde gelir tablosuna transfer edilerek kar veya zarar olarak yansıtılır.

Gerçeğe uygun değeriyle ölçülen ve özkaynakla ilişkilendirilen vadeli faiz oranı takası sözleşmelerinin gerçeğe uygun değeri, orijinal vadeli faiz oranının, ilgili para birimi için sözleşmenin geri kalan kısmında geçerli olan piyasa faiz oranları referans alınarak hesaplanıp, dönem sonları itibarıyla, geçerli olan ileri vadeli faiz oranı ile karşılaştırılması yoluyla belirlenmektedir. Türev araçlar gerçeğe uygun değerinin pozitif veya negatif olmasına göre, bilançoda sırasıyla varlık ve yükümlülük olarak kaydedilmektedir (Not 20).

Gelecekte gerçekleşmesi muhtemel işlemin, gerçekleşmesi artık beklenmiyorsa, önceden özkaynaklar altında muhasebeleştirilen birikmiş kazanç ve kayıplar gelir tablosuna transfer edilir. Finansal riskten korunma aracının, yerine belgelenmiş finansal riskten korunma stratejisine uygun olarak başka bir araç tanımlanmadan veya uzatılmadan, vadesinin dolması, satılması, sona erdirilmesi veya kullanılması veya finansal riskten korunma tanımının iptal edilmesi durumunda, önceden diğer kapsamlı gelir altında muhasebeleştirilmiş kazanç ve kayıplar, kesin taahhüt veya tahmini işlem gelir tablosunu etkileyene kadar özkaynaklar altında sınıflandırılmaya devam eder.

2.4. Muhasebe politikaları, muhasebe tahminlerinde değişiklikler ve hatalar

Yeni bir TMS/TFRS'nin ilk kez uygulanmasından kaynaklanan muhasebe politikası değişiklikleri, söz konusu TMS/TFRS'nin sayet varsa, geçiş hükümlerine uygun olarak geriye veya ileriye dönük olarak uygulanmaktadır. Herhangi bir geçiş hükmünün yer almadığı değişiklikler, muhasebe politikasında isteğe bağlı yapılan önemli değişiklikler veya tespit edilen muhasebe hataları geriye dönük olarak uygulanmakta ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenmektedir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.5. Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları

Varlık ve yükümlülüklerin kayıtlı değerleri üzerinde önemli etkisi olan muhasebe tahminleri aşağıdaki gibidir:

a) *Ertelenmiş vergi varlığı*

Ertelenmiş vergi varlığı gelecek yıllarda vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğunun tespiti halinde kayıtlara alınmaktadır. Vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğu durumlarda ertelenmiş vergi varlıkları, indirilebilir geçici farklar ve indirimli kurumlar vergisi ödemesine imkan sağlayan yatırım indirimleri nedeniyle hak kazanılan vergi avantajları üzerinden hesaplanmaktadır.

Grup, söz konusu yatırım indirimlerine ilişkin ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliğini, vergilendirilebilir kar tahminlerini içeren iş modellerini baz alarak değerlendirmektedir. Bu iş modelleri satış miktarları, satış fiyatları ve kur beklentileri gibi ileriye dönük yönetim tahminlerini içermektedir. Yatırım teşviklerinin ileriye dönük kullanımına ilişkin yapılan duyarlılık analizlerinin sonucunda, ilgili tahminlerde gerçekleşecek %10 oranında artış/azalışın, ilgili ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliğine herhangi bir etkisinin olmadığı sonucuna varılmıştır (Not 29).

b) *Nakit akış riskinden korunma işlemleri*

Not 32'de açıklandığı üzere, Grup, 1.254.421 bin ABD Doları tutarındaki yatırım kredilerini, gerçekleşme olasılığı yüksek ihraç gelirleri nedeniyle maruz kalınan ABD doları spot kur riskine karşı korunma aracı olarak kullanmakta ve bu kapsamda yapılan 'etkinlik testi' neticesinde nakit akış riskinden korunma muhasebesi uygulamaktadır. Söz konusu etkinlik testlerinde kullanılan ihracat gelirlerine ilişkin yapılan bütçe tahminlerinin temelinde satış miktarları, fiyatları ve kur beklentileri gibi önemli tahmin ve varsayımlar bulunmaktadır. Grup, etkinlik testine baz olan tahminlere ilişkin gerçekleştirmiş olduğu duyarlılık analizlerinin sonucunda, tahminlerde gerçekleşecek %10 oranında artış/azalışın, etkinlik testlerinin değerlendirilmesinde önemli bir etkisi olmadığı sonucuna varmıştır.

c) *Kıdem tazminatı karşılığı:*

Kıdem tazminatı karşılığının hesaplamasında çalışan devir hızı, iskonto oranları ve maaş artışları gibi aktüeryal varsayımlar kullanılmaktadır. Hesaplamaya ilişkin detaylar çalışanlara sağlanan faydalar dipnotunda belirtilmiştir (Not 17).

d) *Faydalı ömür:*

Maddi varlıklar, yatırım amaçlı gayrimenkuller ve şerefiye haricindeki maddi olmayan varlıklar tahmini faydalı ömürleri boyunca itfaya tabi tutulmuştur. Yönetim tarafından belirlenen faydalı ömürler Not 2.3.7 ve 2.3.8'de açıklanmıştır.

e) *Şerefiye değer düşüklüğü tespit çalışmaları:*

Grup, Opet alımından kaynaklanan şerefiyeyi Not 2.3.10'da belirtildiği üzere yılda bir kez veya şartların değer düşüklüğünü işaret ettiği durumlarda daha sık aralıklarla değer düşüklüğü tespit çalışmasına tabi tutmaktadır. Söz konusu nakit üreten birimin geri kazanılabilir değeri iskonto edilmiş nakit akış projeksiyonlarına göre tespit edilmiştir. Bu hesaplamalar belirli tahmin ve varsayımlar içermektedir. Grup, 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla yapmış olduğu değer düşüklüğü testleri sonucunda şerefiye tutarında herhangi bir değer düşüklüğü tespit etmemiştir. Grup'un finansal tablolarında şerefiye tutarı Opet iştirak değerinin üzerine sınıflandırılmıştır (Not 10).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

3. İşletme birleşmeleri

31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıl içerisinde gerçekleşen herhangi bir işletme birleşmesi yoktur.

4. Nakit ve nakit benzerleri

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Bankalar		
Gelir payı (bloke)	1.198.211	1.002.012
Vadeli mevduat	7.568.764	5.016.257
Vadesiz mevduat	23.971	6.145
Vadeli mevduat faiz tahakkukları	11.123	26.307
Toplam	8.802.069	6.050.721

Gelir payı (bloke)

Şirket tarafından, Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde belirlendiği üzere, müşterilerden alınan gelir payı bankalarda tutulmakta ve Şirket kayıtlarında bloke mevduat olarak değerlendirilmektedir. Gelir payları 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla devlet iç borçlanma senetleri faiz oranları ile vadeli mevduat olarak ve gecelik faizli mevduat olarak değerlendirilmiştir (Not 15).

Vadeli mevduat ve diğer hazır değerler

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla vadeli mevduatların detayı aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2017

	Etkin faiz oranı %	1 aydan kısa	1 - 3 ay arası	Toplam
TL	13,94	74.655	1.917	76.572
ABD Doları	4,37	6.944.727	17.917	6.962.644
Avro	2,13	499.531	29.463	528.994
İngiliz Sterlini	1,40	554	-	554
Vadeli mevduat		7.519.467	49.297	7.568.764

31 Aralık 2016

	Etkin faiz oranı %	1 aydan kısa	1 - 3 ay arası	Toplam
TL	11,40	945.212	-	945.212
ABD Doları	3,63	2.884.335	181.826	3.066.161
Avro	1,98	1.003.834	557	1.004.391
İngiliz Sterlini	1,30	493	-	493
Vadeli mevduat		4.833.874	182.383	5.016.257

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

4. Nakit ve nakit benzerleri (Devamı)

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla konsolide nakit akış tablosunda yer alan nakit ve nakit benzeri değerler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Hazır değerler	8.802.069	6.050.721
Eksi: Bloke mevduatlar (Gelir payı)	(1.198.211)	(1.002.012)
Eksi: Vadeli mevduat faiz tahakkukları	(11.123)	(26.307)
Nakit ve nakit benzeri değerler	7.592.735	5.022.402

5. Borçlanmalar

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Kısa vadeli borçlanmalar:		
Kısa vadeli banka kredileri	340.875	385.162
Kredi faiz tahakkukları	-	362
Toplam	340.875	385.524
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları:		
Uzun vadeli banka kredilerinin kısa vadeli taksitleri	2.156.144	1.265.535
Çıkarılmış tahviller	2.640.330	200.000
Kredi faiz tahakkukları	93.429	81.435
Tahvil faiz tahakkukları	42.936	25.464
Toplam	4.932.839	1.572.434
Uzun vadeli borçlanmalar:		
Uzun vadeli banka kredileri	7.136.940	7.712.045
Çıkarılmış tahviller	2.640.330	2.463.440
Kredi faiz tahakkukları	-	822
Toplam	9.777.270	10.176.307
Toplam borçlanmalar	15.050.984	12.134.265

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

5. Borçlanmalar (Devamı)

Tüpraş, Londra Borsasına kote, 700 milyon USD nominal değerinde, 5,5 yıl vadeli, 6 ayda bir kupon ödemeli ve vade sonunda anapara ve kupon ödemeli, yıllık %4,5 faiz oranlı tahvil ihracını, 12 Ekim 2017 tarihinde tamamlamıştır.

Tüpraş, işletme sermayesi ihtiyaçlarının karşılanması ve borçlanma vadelerinin ağırlıklı ortalamasının uzatılmasını teminen, uzun vadeli dış finansman sağlanması amacıyla HSBC (Koordinatör), ING (Kredi Temsilcisi), The Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ, Ltd., Citibank N.A., Intesa Sanpaolo ve JPMorgan Chase Bank, N.A., London Branch'tan oluşan bankalar topluluğu ile kredi sözleşmesi imzalamıştır. Bu sözleşmelere istinaden 29 Mart 2016 tarihinde 261,5 milyon Avro ve 157,5 milyon USD tutarlarında kredi kullanılmıştır. Krediler 6 ayda bir faiz ödemeli, ilk 3 yıl geri ödemesiz ve toplam 5 yıl vadeli.

Tüpraş 19 Ocak 2015 tarihinde toplam 200 milyon Türk Lirası nominal tutarında, 728 gün vadeli ve altı ayda bir sabit kupon ödemeli tahvil ihraç etmiştir. İlgili tahvil 16 Ocak 2017 tarihi itibarıyla itfa olmuştur.

Tüpraş, Londra Borsasına kote, 700 milyon USD nominal değerinde, 5,5 yıl vadeli, 6 ayda bir kupon ödemeli ve vade sonunda anapara ve kupon ödemeli, yıllık %4,125 faiz oranlı tahvil ihracını, 2 Kasım 2012 tarihinde tamamlamıştır.

Tüpraş 2011 yılında, Fuel Oil Dönüşüm Projesi Yatırımının finansmanı için 3 ayrı kredi anlaşması imzalamış olup, bu anlaşmalara istinaden 2011-2015 yılları arasında kredi sigorta ödemeleri ve yatırım harcamaları için toplam 1.998 milyon ABD Doları tutarında kredi kullanmıştır. Finansman paketi kapsamında İspanyol İhracat Kredi Kuruluşu (CESCE) ve İtalyan İhracat Kredi Kuruluşu (SACE) tarafından sigorta edilen krediler ilk 4 yıl anapara ve faiz geri ödemesiz, toplam 12 yıl vadeli, üçüncü kredi anlaşması ise ilk 4 yıl anapara geri ödemesiz, toplam 7 yıl vadeli. Bu kredilerin geri ödemeleri 2015 yılında başlamış olup 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla kredilerin toplam tutarı 1.239 milyon ABD Dolarıdır (31 Aralık 2016-1.555 milyon ABD Doları).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

5. Borçlanmalar (Devamı)

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla kısa ve uzun vadeli borçlanmaların para birimi ve etkin faiz oranı bilgileri aşağıdaki gibidir:

			31 Aralık 2017
	Etkin faiz oranı (%)	Orijinal bakiyeler	Bin TL
Kısa vadeli borçlanmalar:			
ABD doları krediler	1,45	3.500.000	13.202
TL krediler (*)	-	327.673.483	327.673
Faiz tahakkukları			-
Toplam kısa vadeli borçlanmalar			340.875
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları:			
ABD doları krediler	3,58	316.227.073	1.192.776
ABD doları tahviller	4,17	700.000.000	2.640.330
Avro krediler	3,26	9.220.636	41.636
TL krediler	12,48	921.732.026	921.732
			4.796.474
Faiz tahakkukları			136.365
Toplam uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları			4.932.839
Uzun vadeli borçlanmalar:			
ABD doları krediler	3,38	1.460.677.340	5.509.529
ABD doları tahviller	4,55	700.000.000	2.640.330
Avro krediler	2,06	291.146.521	1.314.672
TL krediler	13,43	312.738.562	312.739
			9.777.270
Faiz tahakkukları			-
Toplam uzun vadeli borçlanmalar			9.777.270

(*) 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, ÖTV, Gümkart ve SGK borçlarının ödenmesinde bankalar tarafından Şirket'e 327.673 bin TL tutarında faizsiz kredi sağlanmıştır (31 Aralık 2016 - 190.645 bin TL).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

5. Borçlanmalar (Devamı)

			31 Aralık 2016
	Etkin faiz oranı (%)	Orijinal bakiyeler	Bin TL
Kısa vadeli borçlanmalar:			
Avro krediler	2,89	7.000.000	25.970
TL krediler	8,80	359.191.765	359.192
Faiz tahakkukları			362
Toplam kısa vadeli borçlanmalar			385.524
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları:			
ABD doları krediler	3,34	314.914.269	1.108.246
Avro krediler	3,21	9.584.273	35.557
TL krediler	12,65	121.732.026	121.732
TL tahviller	8,97	200.000.000	200.000
			1.465.535
Faiz tahakkukları			106.899
Toplam uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları			1.572.434
Uzun vadeli borçlanmalar:			
ABD doları krediler	3,11	1.613.833.466	5.679.403
ABD doları tahviller	4,17	700.000.000	2.463.440
Avro krediler	2,08	296.011.204	1.098.171
TL krediler	12,58	934.470.588	934.471
			10.175.485
Faiz tahakkukları			822
Toplam uzun vadeli borçlanmalar			10.176.307

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla uzun vadeli borçlanmaların vade analizi aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
2018	-	4.544.096
2019	1.867.259	1.358.333
2020	1.683.158	1.443.351
2021	1.373.304	1.092.287
2022 ve sonrası	4.853.549	1.738.240
Toplam	9.777.270	10.176.307

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

5. Borçlanmalar (Devamı)

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla borçlanmaların hareketi aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
1 Ocak	12.134.265	9.919.420
Alınan yeni finansal borçlar	43.859.854	36.558.822
Anapara ödemeleri	(42.051.025)	(36.280.598)
Faiz tahakkukları değişimi	28.282	14.807
Kur farkları değişimi	1.079.608	1.921.814
31 Aralık	15.050.984	12.134.265

Borçlanmaların yeniden fiyatlandırmaya kalan sürelerine ilişkin faize duyarlılık dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
1-90 gün	3.294.726	2.779.361
91-365 gün	7.784.235	4.780.459
1-5 yıl	1.162.249	4.264.306
5 yıl üzeri	2.809.774	310.139
Toplam	15.050.984	12.134.265

6. Ticari alacaklar ve borçlar

Kısa vadeli ticari alacaklar:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Ticari alacaklar	3.658.736	2.433.602
İlişkili taraflardan ticari alacaklar (Not 31)	1.399.601	751.824
Şüpheli ticari alacaklar	3.184	2.676
Diğer ticari alacaklar	16	9
Eksi: Vadeli satışlardan kaynaklanan ertelenen finansman geliri	(31.320)	(5.153)
Eksi: Şüpheli ticari alacak karşılığı	(3.184)	(2.676)
Toplam kısa vadeli ticari alacaklar (net)	5.027.033	3.180.282

Tüpraş, yurtiçi alacaklarını devlet iç borçlanma senetleri faiz oranlarını kullanarak, yurtdışı alacaklarını altı aylık libor oranlarını kullanarak iskonto etmektedir.

Tüpraş, 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla gayri kabili rücu faktoring kapsamında faktoring şirketlerinden tahsil etmiş olduğu 860.788 bin TL'yi (31 Aralık 2016 - 1.625.766 bin TL) ticari alacaklardan düşmüştür.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

6. Ticari alacaklar ve borçlar (Devamı)

Vadesi geçmemiş ve değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacakların kredi kalitesi

Grup, vadesi geçmemiş ve değer düşüklüğüne uğramamış veya koşulları yeniden görüşülmüş ticari alacakların kredi kalitesine ilişkin detayları dört grupta incelemektedir. 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla söz konusu ticari alacakların kredi kalitesine ilişkin detaylar aşağıda belirtilmiştir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Grup 1	8.505	1.783
Grup 2	762.329	3.063
Grup 3	4.152.610	2.070.505
Grup 4	65.184	1.040.014
Toplam	4.988.628	3.115.365

- Grup 1 - Yeni müşteriler (3 aydan kısa süredir müşteri olanlar)
Grup 2 - Kamu kurum ve kuruluşları
Grup 3 - Önceki dönemlerde tahsil gecikmesi yaşanmamış mevcut müşteriler (3 aydan uzun süredir müşteri olanlar)
Grup 4 - Önceki dönemlerde tahsilat sıkıntısı yaşanmış, ancak gecikmeli olsa da tahsilat yapılmış mevcut müşteriler (Grup 1 ve 2 hariç)

Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacaklar için yaşlandırma analizi

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacakların yaşlandırması aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
3 aydan kısa	37.224	62.386
3-12 ay arası	1.181	2.531
Toplam	38.405	64.917

Grup'un vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacaklar için almış olduğu 28.587 bin TL (31 Aralık 2016 -51.479 bin TL) teminat bulunmaktadır. Grup'un teminatsız alacaklarının önemli bir kısmının düzenli satış yapılan devlet kuruluşlarından olması sebebiyle herhangi bir tahsilat riski öngörülmemektedir.

Şüpheli ticari alacak karşılığının 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren yıllar içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
1 Ocak	2.676	2.593
Dönem içerisindeki artış	581	98
Dönem içerisindeki tahsilatlar	(73)	(15)
31 Aralık	3.184	2.676

Kısa vadeli ticari borçlar:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Ticari borçlar	8.106.081	6.910.572
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 31)	115.456	88.017
Eksi: Vadeli alışlardan kaynaklanan ertelenen finansman gideri	(8.371)	(10.746)
Toplam kısa vadeli ticari borçlar (net)	8.213.166	6.987.843

Tüpraş, kısa vadeli ticari borçlarını altı aylık libor oranlarını kullanarak iskonto etmektedir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

7. Diğer alacaklar ve borçlar

Kısa vadeli diğer alacaklar:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Verilen depozito ve teminatlar	66.887	10.280
Personelden alacaklar	9.141	7.723
Sigorta tazminat alacakları	8.239	7.623
Şüpheli diğer alacaklar	360	304
Eksi: Şüpheli diğer alacaklar karşılığı	(360)	(304)
Toplam	84.267	25.626

8. Stoklar

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
İlk madde ve malzeme	1.901.787	1.084.842
Yarı mamuller	1.278.257	795.792
Mamuller	1.401.057	919.756
Ticari mallar	195.767	50.669
Yoldaki mallar	487.155	743.851
Diğer stoklar	28.313	13.529
	5.292.336	3.608.439
Stok değer düşüklüğü karşılığı	(1.246)	-
Toplam	5.291.090	3.608.439

Stok değer düşüklüğü karşılığının 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren yıllar içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
1 Ocak	-	102.114
Dönem içerisindeki artışlar	1.246	-
Dönem içerisindeki iptaller	-	(102.114)
31 Aralık	1.246	-

9. Finansal yatırımlar

Satılmaya hazır finansal yatırımlar:

31 Aralık 2017			31 Aralık 2016	
	İştirak oranı (%)	Tutar	İştirak oranı (%)	Tutar
Körfez Ulaştırma A.Ş.	100,00	9.000	100,00	4.000
		9.000		4.000

Körfez Ulaştırma A.Ş.'nin 29 Mart 2017 tarihli Genel Kurul'unda sermayesinin 4.000 bin TL'den 10.000 bin TL'ye çıkarılmasına karar verilmiş, 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla 5.000 bin TL'si ödenmiştir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

10. Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar

	31 Aralık 2017		31 Aralık 2016	
	İştirak oranı (%)	Tutar	İştirak oranı (%)	Tutar
OPET Petrolcülük A.Ş.	40,00	1.134.364	40,00	923.994
		1.134.364		923.994

28 Aralık 2006 tarihinde Opet hisselerinin satın alınımından doğan 189.073 bin TL'lik şerefiye tutarı mali tablolarda özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların üzerine sınıflandırılmıştır.

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlardaki değişimler aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
1 Ocak	923.994	762.217
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların;		
Mali yıl karlarındaki pay	244.639	158.750
Dağıttığı temettü	(70.000)	(42.000)
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)	712	(1.011)
Yeniden değerlendirme ve/veya sınıflandırma kazançları (kayıpları)	32.218	40.402
Yabancı para çevrim farkları	2.801	5.636
31 Aralık	1.134.364	923.994

Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların özet mali tabloları (etkin ortaklık payı öncesi) aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Dönen varlıklar	3.783.607	3.039.266
Duran varlıklar	2.662.261	2.301.201
Toplam varlıklar	6.445.868	5.340.467
Kısa vadeli yükümlülükler	2.724.380	2.399.461
Uzun vadeli yükümlülükler	1.358.260	1.103.703
Özkaynaklar	2.363.228	1.837.303
Toplam kaynaklar	6.445.868	5.340.467
	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Satış gelirleri (net)	28.391.084	20.533.669
Brüt kar	1.499.111	1.274.948
Faaliyet karı	702.728	611.266
Net dönem karı	611.597	396.874

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

10. Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar (Devamı)

Şerefiye değer düşüklüğü testi

Grup yönetimi Opet'in yurtiçindeki önemli pazar pozisyonu ve Tüpraş ile birlikteliğinin yaratacağı sinerjiyi, şerefiyenin oluşmasındaki ana sebepler olarak değerlendirmektedir. Buna bağlı olarak Grup yönetimi tarafından, Opet, bağlı ortaklıkları ve müşterek yönetime tabi ortaklıkları tek bir nakit üreten birim olarak değerlendirilerek şerefiye Opet üzerine dağıtılmıştır.

Söz konusu nakit üreten birimin gerçeğe uygun değer hesaplamaları vergi sonrası nakit akım projeksiyonlarını içermekte olup ABD doları bazında tespit edilen bu projeksiyonlar Opet yönetimi tarafından onaylanan on yıllık planlara dayanmaktadır. Grup, içinde bulunduğu sektörde operasyonel sonuçların ve ileriye yönelik tahminlerin değerlendirilmesinde beş yıldan daha uzun bir süreye ilişkin analizin daha uygun olduğunu öngörmektedir ve dolayısıyla değer düşüklüğü testini on yıllık projeksiyonlara dayandırmaktadır. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, Opet'in gerçeğe uygun değeri, şerefiye dahil edilmiş taşınan değerinin %46 üzerindedir.

Gerçeğe uygun değer hesaplama modelinde yer alan önemli varsayımlar aşağıdaki gibidir:

Brüt kar marjı	%4,3 - %4,9
İskonto oranı	%11,2

Opet yönetimi bütçelenen brüt kar marjını şirketin geçmiş performansını ve pazar büyüme beklentilerini esas alarak tespit etmiştir. Kullanılan iskonto oranı vergi sonrası iskonto oranı olup şirkete özgü riskleri de içermektedir. İskonto edilmiş nakit akımlarının hesaplanmasında kullanılan vergi sonrası iskonto oranının %1 daha yüksek/düşük olması senaryolarına göre, 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla söz konusu gerçeğe uygun değer, Opet'in şerefiye dahil edilmiş taşınan değerinin sırasıyla %27, %68 oranında üzerinde olmaktadır.

Yukarıdaki varsayımlar kullanılarak yapılan değer düşüklüğü testleri sonucunda 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla şerefiye tutarında herhangi bir değer düşüklüğü tespit edilmemiştir. Söz konusu nakit üreten birimin gerçeğe uygun değeri, defter değerinden yüksek olduğundan Şirket yönetimi kullanım değeri esasına göre geri kazanılabilir değer hesaplaması yapmamıştır.

11. Yatırım amaçlı gayrimenkuller

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla yatırım amaçlı gayrimenkuller 4.621 bin TL tutarındaki arsalarından oluşmaktadır (31 Aralık 2016 - 4.621 bin TL). Yatırım amaçlı arsaların makul değerleri yapılan değerlendirme çalışmaları kapsamında 38.117 bin TL olarak tespit edilmiştir (31 Aralık 2016 - 38.117 bin TL).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

12. Maddi duran varlıklar

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla diğer maddi duran varlıklar ve ilgili amortisman giderlerinde gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2017	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	31 Aralık 2017
Maliyet:					
Arazi ve arsalar	48.844	-	-	(30)	48.814
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	3.687.757	-	78.694	(121.372)	3.645.079
Binalar	744.592	-	37.325	(10.770)	771.147
Makine, tesis ve cihazlar	11.420.284	353	666.623	(85.937)	12.001.323
Taşıt araçları	749.479	470.979	2.208	(997)	1.221.669
Döşeme ve demirbaşlar	114.397	1.046	22.356	(3.669)	134.130
Yapılmakta olan yatırımlar	649.948	686.922	(836.068)	-	500.802
Diğer maddi duran varlıklar	1.488	1.126	-	-	2.614
	17.416.789	1.160.426	(28.862)	(222.775)	18.325.578
Birikmiş amortisman:					
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	(1.272.244)	(150.700)	-	118.778	(1.304.166)
Binalar	(188.970)	(15.723)	-	10.749	(193.944)
Makine, tesis ve cihazlar	(3.972.568)	(336.629)	-	74.109	(4.235.088)
Taşıt araçları	(171.865)	(35.403)	-	637	(206.631)
Döşeme ve demirbaşlar	(68.301)	(16.069)	-	3.501	(80.869)
Diğer maddi duran varlıklar	(1.365)	(78)	-	-	(1.443)
	(5.675.313)	(554.602)	-	207.774	(6.022.141)
Net defter değeri	11.741.476				12.303.437

	1 Ocak 2016	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	31 Aralık 2016
Maliyet:					
Arazi ve arsalar	48.844	-	-	-	48.844
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	3.525.298	-	162.946	(487)	3.687.757
Binalar	695.372	-	49.222	(2)	744.592
Makine, tesis ve cihazlar	11.149.479	84	280.086	(9.365)	11.420.284
Taşıt araçları	619.383	129.499	1.432	(835)	749.479
Döşeme ve demirbaşlar	105.955	1.350	11.336	(4.244)	114.397
Yapılmakta olan yatırımlar	499.904	668.988	(518.944)	-	649.948
Diğer maddi duran varlıklar	1.488	-	-	-	1.488
	16.645.723	799.921	(13.922)	(14.933)	17.416.789
Birikmiş amortisman:					
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	(1.129.120)	(143.589)	-	465	(1.272.244)
Binalar	(174.083)	(14.889)	-	2	(188.970)
Makine, tesis ve cihazlar	(3.664.377)	(316.517)	-	8.326	(3.972.568)
Taşıt araçları	(139.883)	(32.580)	-	598	(171.865)
Döşeme ve demirbaşlar	(57.230)	(15.124)	-	4.053	(68.301)
Diğer maddi duran varlıklar	(1.286)	(79)	-	-	(1.365)
	(5.165.979)	(522.778)	-	13.444	(5.675.313)
Net defter değeri	11.479.744				11.741.476

31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıla ait kapsamlı konsolide gelir tablosunda 554.602 bin TL tutarındaki (31 Aralık 2016 - 522.778 bin TL) amortisman giderinin 527.359 bin TL tutarındaki kısmı (31 Aralık 2016 - 483.776 bin TL) satılan malın maliyetinde, 3 bin TL tutarındaki kısmı (31 Aralık 2016 - 3 bin TL) pazarlama giderlerinde, 27.240 bin TL tutarındaki kısmı (31 Aralık 2016 - 38.999 bin TL) genel yönetim giderlerinde yer almaktadır.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla maddi duran varlıklar üzerinde herhangi bir ipotek bulunmamaktadır (31 Aralık 2016 - Yoktur).

Tüpraş 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla 69.535 bin TL tutarındaki borçlanma maliyetini finansal tablolarında aktifleştirmiştir (31 Aralık 2016 - 53.042 bin TL).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

13. Maddi olmayan duran varlıklar

Diğer maddi olmayan duran varlıklar:

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla diğer maddi olmayan duran varlıklar ve ilgili itfa paylarında gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2017	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	31 Aralık 2017
Maliyet:					
Haklar ve yazılımlar	64.330	257	17.226	(349)	81.464
Geliştirme giderleri	68.403	-	11.636	-	80.039
	132.733	257	28.862	(349)	161.503
Birikmiş itfa payları:					
Haklar ve yazılımlar	(36.449)	(6.960)	-	349	(43.060)
Geliştirme giderleri	(41.178)	(12.078)	-	-	(53.256)
	(77.627)	(19.038)	-	349	(96.316)
Net defter değeri	55.106				65.187

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla diğer maddi olmayan varlıklar ve ilgili itfa paylarında gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2016	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	31 Aralık 2016
Maliyet:					
Haklar ve yazılımlar	57.087	-	7.500	(257)	64.330
Geliştirme giderleri	61.981	-	6.422	-	68.403
	119.068	-	13.922	(257)	132.733
Birikmiş itfa payları:					
Haklar ve yazılımlar	(30.418)	(6.288)	-	257	(36.449)
Geliştirme giderleri	(29.241)	(11.937)	-	-	(41.178)
	(59.659)	(18.225)	-	257	(77.627)
Net defter değeri	59.409				55.106

31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıla ait kapsamlı konsolide gelir tablosunda 19.038 bin TL tutarındaki (31 Aralık 2016 - 18.225 bin TL) itfa payı giderinin; 8 bin TL tutarındaki kısmı satılan malın maliyetinde (31 Aralık 2016 - 13 bin TL), 19.030 bin TL tutarındaki kısmı genel yönetim giderlerinde (31 Aralık 2016 - 18.212 bin TL) yer almaktadır.

14. Peşin ödenmiş giderler

Kısa vadeli peşin ödenmiş giderler:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Peşin ödenen sigorta ve diğer giderler	49.102	41.680
Peşin ödenen yatırım kredisi sigorta giderleri	-	27.811
Verilen sipariş avansları	13.295	28.412
Toplam	62.397	97.903

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

14. Peşin ödenmiş giderler (Devamı)

Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
İlişkili olmayan taraflara verilen sabit kıymet avansları	28.413	120.883
Peşin ödenen yatırım kredisi sigorta giderleri	-	77.589
İlişkili taraflara verilen sabit kıymet avansları (Not 31)	69.191	37.454
Peşin ödenen diğer giderler	1.672	2.426
Toplam	99.276	238.352

15. Diğer varlık ve yükümlülükler

Diğer dönen varlıklar:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Tecil edilen Katma Değer Vergisi ("KDV")	423.200	357.063
Tecil edilen Özel Tüketim Vergisi ("ÖTV")	91.647	79.863
Mahsup edilecek vergi ve fonlar	85.251	44.302
Yedek parça ve malzeme stokları	57.566	69.591
Gelir tahakkukları	37.675	19.348
Diğer çeşitli dönen varlıklar	56.920	3.263
Toplam	752.259	573.430

Diğer duran varlıklar:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Yedek parça ve malzeme stokları	1.030.649	1.008.993
Diğer	1.146	1.120
Yedek parça ve malzeme stokları değer düşüklüğü karşılığı	(19.156)	(22.455)
Toplam	1.012.639	987.658

Yedek parça değer düşüklüğü karşılığının 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren yıllar içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
1 Ocak	22.455	27.506
Dönem içerisindeki iptaller	(3.299)	(5.051)
31 Aralık	19.156	22.455

Diğer kısa vadeli yükümlülükler:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Ödenecek ÖTV	1.397.584	1.371.333
Gelir payı	1.202.668	1.006.511
Tecil edilen KDV	423.200	357.063
Vadeli mal-alım satım işlemleri gider tahakkuku	383.058	246.536
Ödenecek KDV	145.109	226.314
Tecil edilen ÖTV	91.647	79.863
Ödenecek vergi ve yükümlülükler	53.741	43.475
Diğer	26.367	11.827
Toplam	3.723.374	3.342.922

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

15. Diğer varlık ve yükümlülükler (Devamı)

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla vadeli mal-alım satım işlemleri gider tahakkukları Tüpraş'ın fiyat riskine maruz kalan stokları için yapılan swap işlemleri ile sıfır maliyetli koridor işlemleri gider tahakkuklarından oluşmaktadır. Toplam 5.700 bin varil (31 Aralık 2016 - 7.050 bin varil) ham petrol stokları için yapılmış swap işlemlerinin ağırlıklı ortalama sabit fiyatı 54,53 ABD Doları/varil'dir (31 Aralık 2016 - 47,47 ABD Doları/varil). Toplam 5.700 bin varil (31 Aralık 2016 - 6.950 bin varil) ham petrol stokları için yapılmış sıfır maliyetli koridor işlemlerinin ağırlıklı ortalama alım fiyatı 50,60 ABD Doları/varil (31 Aralık 2016 - 42,91 ABD Doları/varil), ağırlıklı ortalama satım fiyatı 55,78 ABD Doları/varil'dir (31 Aralık 2016 - 53,56 ABD Doları/varil). 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren mal alım-satım işlemlerinin ilgili gider tahakkuku satılan malın maliyeti hesabında muhasebeleştirilmiş olup 8 Ocak 2018 tarihi itibarıyla ödenmiştir (31 Aralık 2016 - 9 Ocak 2017).

Tecil edilen ÖTV ve KDV, ihraç kayıtlı satışların ÖTV ve KDV tutarından oluşmaktadır ve aynı zamanda varlıklarda "Diğer Dönen Varlıklar" içerisinde ve yükümlülüklerde "Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler" içerisinde yer almaktadır. Söz konusu satışların ihracat işlemlerinin gerçekleştiği belgelendiğinde, tecil edilen bu vergiler vergi dairesi tarafından terkin edilerek "Diğer Dönen Varlıklar" da yer alan ÖTV ve KDV tutarları, "Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler" ile karşılıklı olarak mahsuplaştırılmaktadır.

Petrol Piyasası Kanunu gereğince, rafinericilerin ulusal stok bulundurma yükümlülüğü kapsamındaki sorumluluğu nedeniyle oluşabilecek kaynak ihtiyacı, finansman giderleri ve bu mahiyetteki stokların depolama ve idame maliyeti, tüketici fiyatlarına ilave edilen, T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu ("EPDK") tarafından azami 10 ABD dolar/ ton'a kadar belirlenecek olan ve değerlendirilmesi EPDK tasarrufunda olan gelir payı ile karşılanır. Rafinericilerin haricinde petrol ürünlerinin ithalatı durumunda ise bu gelir payı rafinericiye ithalatçı tarafından ödenir.

Grup, bu konuyu düzenleyen Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nin ilgili maddesinin yürürlüğe girdiği tarih olan 1 Ocak 2005'ten itibaren akaryakıt satışları ve rafinerilerin dışındaki kuruluşların yaptığı akaryakıt ithalatı üzerinden gelir payı toplamaktadır.

Grup, akaryakıt üzerinden toplanan gelir payına ek olarak Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Yönetmeliği gereğince 16 Eylül 2005 tarihinden itibaren LPG için de gelir payı toplamaya başlamıştır.

Petrol Piyasası Kanunu uyarınca oluşturulan Ulusal Petrol Stoku Komisyonu, toplanan gelir paylarının banka hesabında bloke edilerek muhasebesinin Tüpraş Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmesi ve hesapta biriken tutarın devlet iç borçlanma senetleri faiz oranları ile vadeli mevduat olarak ve gecelik faizli mevduat olarak değerlendirilmesi kararını almıştır.

Bu kararlara istinaden 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla hesaplanan 1.202.668 bin TL (31 Aralık 2016 - 1.006.511 bin TL) tutarında gelir payları kapsamlı gelir tablosu ile ilişkilendirilmeksizin "Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler" içerisinde muhasebeleştirilmektedir. Hesaplanan Gelir Payı'na ilişkin olarak bankalarda bloke devlet iç borçlanma faiz oranları ile vadeli mevduat ve gecelik faizli mevduat olarak değerlendirilen 1.198.211 bin TL'lik tutar, "Nakit ve Nakit Benzerleri" içerisinde "Gelir payı (bloke)" olarak sınıflandırılmaktadır (31 Aralık 2016 - 1.002.012 bin TL) (Not 4).

Diğer uzun vadeli yükümlülükler:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Tesise katılım payı	1.169	1.389
Toplam	1.169	1.389

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

16. Ertelenmiş gelirler

Kısa vadeli ertelenmiş gelirler:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Alınan sipariş avansları	18.479	13.591
Ertelenmiş gelirler	1.949	1.826
Toplam	20.428	15.417

Uzun vadeli ertelenmiş gelirler:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Ertelenmiş gelirler	4.112	3.992
Toplam	4.112	3.992

17. Karşılıklar

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar:

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Kıdeme teşvik primi karşılığı	8.024	9.073
Personel prim tahakkukları	4.605	4.498
Toplam	12.629	13.571

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Kıdem tazminatı karşılığı	167.907	159.190
Kullanılmamış izin günleri karşılığı	50.655	44.137
Kıdeme teşvik primi karşılığı	5.172	4.088
Toplam	223.734	207.415

Kıdeme teşvik primi karşılığı:

Grup'un belli bir kıdemin üzerindeki çalışanlarına “Kıdeme Teşvik Primi” adı altında sağladığı bir fayda bulunmaktadır.

Kıdeme Teşvik Primi, çalışanların işlerine ve işyerlerine bağlılıklarını teşvik etmek amacıyla saat ücretli çalışanlardan 5 yıllık kıdeme ulaşanlara 45 günlük, 10 yıllık kıdeme ulaşanlara 55 günlük, 15 yıllık kıdeme ulaşanlara 70 günlük, 20 yıllık kıdeme ulaşanlara 80 günlük, 25 yıllık kıdeme ulaşanlara 90 günlük ve 30 yıllık kıdeme ulaşanlara 100 günlük çıplak ücretleri tutarında, her kıdem kademesi için bir defaya mahsus olmak üzere kıdemlerini doldurdukları ayın ücretleriyle birlikte ödenir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

17. Karşılıklar (Devamı)

Kıdeme teşvik primi karşılığının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
1 Ocak	13.161	12.847
Dönem içerisindeki artışlar	11.399	7.185
Dönem içerisindeki ödemeler	(11.364)	(6.871)
31 Aralık	13.196	13.161

Kıdem tazminatı karşılığı:

İş Kanunu'na göre, Grup, bir senesini doldurmuş olan ve Grup ile ilişkisi kesilen veya emekli olan, 25 hizmet (kadınlarda 20) yılını dolduran ve emekliliğini kazanan (kadınlar için 58 yaşında, erkekler için 60 yaşında), askere çağrılan veya vefat eden personeli için kıdem tazminatı ödemekle mükelleftir. 23 Mayıs 2002'deki mevzuat değişikliğinden sonra emeklilikten önceki hizmet süresine ilişkin bazı geçiş süreci maddeleri çıkartılmıştır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir ve herhangi bir fonlama şartı bulunmamaktadır.

Kıdem tazminatı karşılığı çalışanların emekliliği halinde ödenmesi gerekecek muhtemel yükümlülüğün bugünkü değerinin tahminiyle hesaplanır.

TMS 19, Grup'un kıdem tazminatı karşılığını tahmin etmek için aktüer değerlendirme yöntemlerinin geliştirilmesini öngörmektedir. Buna göre toplam yükümlülüğün hesaplanmasında aşağıda yer alan aktüer öngörüler kullanılmıştır:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
İskonto oranı (%)	%4,95	%4,50
Emeklilik olasılığına ilişkin kullanılan oran (%)	%99,46	%99,51

Temel varsayım, her yıllık hizmet için belirlenen tavan karşılığının enflasyon ile orantılı olarak artmasıdır. Böylece uygulanan iskonto oranı enflasyonun beklenen etkilerinden arındırılmış gerçek oranı gösterir. Grup'un Türkiye'de kayıtlı bağlı ortaklıklarının kıdem tazminatı karşılığı, 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren geçerli olan 5.001,76 TL üzerinden hesaplanmaktadır (31 Aralık 2016 - 4.297,21 TL).

Kıdem tazminatı karşılığının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
1 Ocak	159.190	144.547
Faiz giderleri	18.737	14.961
Aktüeryal (karlar)/zararlar	(4.941)	4.249
Dönem içerisindeki artışlar	20.795	18.922
Dönem içerisindeki ödemeler	(25.874)	(23.489)
31 Aralık	167.907	159.190

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

17. Karşılıklar (Devamı)

	31 Aralık 2017		31 Aralık 2016	
	Net iskonto oranı		Net iskonto oranı	
Duyarlılık Analizi	100 Baz Puan Artış	100 Baz Puan Azalış	100 Baz Puan Artış	100 Baz Puan Azalış
Oran	%5,95	%3,95	%5,50	%3,50
Kıdem tazminatı yükümlülüğü değişimi	10.590	(12.728)	8.245	(10.013)

Kullanılmamış izin günleri karşılığı:

Kullanılmamış izin günleri karşılığının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
1 Ocak	44.137	41.904
Dönem içerisindeki artışlar	12.938	7.785
Dönem içerisindeki ödemeler	(6.420)	(5.552)
31 Aralık	50.655	44.137

Diğer kısa vadeli karşılıklar:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Dava karşılığı	16.209	12.523
EPDK katkı payı	23.823	20.159
Sürastarya karşılığı	11.484	13.787
Diğer	25.779	5.016
Toplam	77.295	51.485

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren yıllar için kısa vadeli borç karşılıklarının hareketleri aşağıdaki gibidir:

	Dava karşılığı	EPDK katılma payı	Sürastarya karşılığı	Diğer	Toplam
1 Ocak 2017	12.523	20.159	13.787	5.016	51.485
Dönem içerisindeki artışlar/(azalışlar), net	4.045	23.823	(2.303)	20.763	46.328
Dönem içerisindeki ödemeler	(359)	(20.159)	-	-	(20.518)
31 Aralık 2017	16.209	23.823	11.484	25.779	77.295
1 Ocak 2016	13.405	17.883	11.032	20.332	62.652
Dönem içerisindeki artışlar/(azalışlar), net	(882)	22.148	2.755	(15.316)	8.705
Dönem içerisindeki ödemeler	-	(19.872)	-	-	(19.872)
31 Aralık 2016	12.523	20.159	13.787	5.016	51.485

EPDK katılma payı, Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği uyarınca, rafinericilik lisansı sahiplerinin yıllık gelir tablolarında yer alan net satışlar tutarının EPDK tarafından her yıl belirlenen katılma payı oranı ile çarpılmak suretiyle hesaplayarak ödemesi gereken katkı payı tutarını ifade etmektedir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

18. Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Personele borçlar	80.315	59.016
Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri	39.518	33.426
Toplam	119.833	92.442

19. Diğer borçlar

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Alınan depozito ve teminatlar	13.334	9.407
İlişkili taraflara diğer borçlar (Not 31)	23.463	18.546
Toplam	36.797	27.953

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

20. Türev araçlar

	31 Aralık 2017				31 Aralık 2016			
	Rayiç değerler				Rayiç değerler			
	Alım Kontrat Tutarı	Satım Kontrat Tutarı	Varlıklar	Yükümlülükler	Alım Kontrat Tutarı	Satım Kontrat Tutarı	Varlıklar	Yükümlülükler
<i>Nakit akış riskinden korunma amaçlı</i>								
Faiz haddi swap işlemleri	328.432	328.432	2.660	690	301.972	301.972	1.841	3.791
Çapraz kur sabit faiz swap işlemleri	835.180	525.210	339.982	2.206	41.402	27.294	30.797	21.234
<i>Alım satım amaçlı</i>								
Vadeli döviz işlemleri (Forwards)	3.264.742	3.330.804	1.137	39.295	316.728	316.861	2.093	-
Vadeli mal alım-satım işlemleri	1.229.941	1.361.757	3.130	134.946	82.708	87.174	-	4.429
Kısa vadeli türev araçlar			346.909	177.137			34.731	29.454
<i>Nakit akış riskinden korunma amaçlı</i>								
Faiz haddi swap işlemleri	1.562.179	1.562.179	9.421	777	1.746.128	1.746.128	4.745	1.782
Çapraz kur sabit faiz swap işlemleri	331.155	238.586	91.139	2.587	952.255	627.640	364.137	-
Uzun vadeli türev araçlar			100.560	3.364			368.882	1.782
Toplam türev araçlar			447.469	180.501			403.613	31.236

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla vadeli döviz işlemleri, Tüpraş'ın çeşitli finans kuruluşları ile imzaladığı ve Ocak 2018'de sona erecek olan toplam 674.000 bin ABD doları karşılığında 2.600.333 bin TL satım yükümlülüğü doğuran ve 160.000 bin Avro karşılığında 730.474 bin TL satım yükümlülüğü doğuran forward işlemlerden oluşmaktadır. 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla vadeli döviz işlemleri, Tüpraş'ın çeşitli finans kuruluşları ile imzaladığı ve 3 Ocak 2017 tarihinde sona ermiş olan toplam 90.000 bin ABD doları karşılığında 316.861 bin TL satım yükümlülüğü doğuran forward işlemlerden oluşmaktadır.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla faiz haddi swap işlemleri, Tüpraş'ın 458.824 bin ABD doları (31 Aralık 2016 - 535.294 bin ABD Doları) cinsinden ve Ditaş'ın 35.428 bin Avro (31 Aralık 2016 - 44.285 bin Avro) cinsinden uzun vadeli kredilerinin değişken faizli taksit ödemelerini nakit akış riskinden korunma amacıyla sabit faizli taksit ödemeleri ile takasından oluşan swap işlemlerinden oluşmaktadır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

20. Türev araçlar (Devamı)

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla çapraz kur sabit faiz swap işlemleri, Tüpraş'ın 200.000 bin ABD doları (31 Aralık 2016 - 200.000 bin ABD doları) cinsinden ve dövizde endeksli sabit faiz oranına sahip kısa vadeli tahvillerinin 463.875 bin TL tutarlı ve Türk Lirasına endeksli sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemleri ile Tüpraş'ın 70.588 bin ABD doları (31 Aralık 2016 - 82.353 bin ABD doları) cinsinden ve dövizde endeksli değişken faizli uzun vadeli borçlanmalarının toplam 163.765 bin TL tutarlı ve Türk Lirasına endeksli sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemlerinden ve Ditaş'ın 17.714 bin Euro cinsinden ve dövizde endeksli faiz oranına sahip uzun vadeli borçlanmalarının toplam 65.717 bin TL tutarlı Türk Lirasına endeksli sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemleri ile 65.717 bin TL tutarlı Türk Lirasına endeksli swap işlemlerinin toplam 18.674 bin ABD doları (31 Aralık 2016 - Yoktur) ve dövizde endeksli sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemlerinden oluşmaktadır.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla vadeli mal-alım satım işlemleri; ürün crack sabitleme işlemleri ve ham petrol swap işleminden oluşmaktadır. Geleceğe yönelik satışların ürün crack marjını sabitleme işlemleri toplam 1.635 bin varil benzin, 10.395 bin varil jet yakıtı ve 13.572 bin varil dizel için yapılmış ve bu işlemlerin ağırlıklı ortalama sabitleme marjı sırasıyla 10,99, 11,09 ve 11,73 ABD Doları/varildir. Ham petrol swap işlemi, alış ve satış dönemleri arasındaki fiyat riskinden korunma amaçlı olarak toplam 1.029 bin varil ham petrol kargosuna yönelik yapılan işlemden oluşmaktadır. 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla vadeli mal-alım satım işlemleri; ürün crack sabitleme işlemlerinden oluşmaktadır. Geleceğe yönelik satışların ürün crack marjını sabitleme işlemleri toplam 1.500 bin varil benzin ve 900 bin varil jet yakıtı için yapılmış ve bu işlemlerin ağırlıklı ortalama sabitleme marjı sırasıyla 10,70 ve 9,68 ABD Doları/varildir.

21. Devlet teşvik ve yardımları

Şirket, 2 Ağustos 2010 tarihi itibarıyla Araştırma ve Geliştirme Merkezi Belgesini almış olup Araştırma ve Geliştirme Merkezi ve yürütmüş olduğu teşvikli Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı ("TEYDEB") Projeleri ile 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında araştırma ve geliştirme indirimi, gelir vergisi stopaj teşviki, sosyal güvenlik primi desteği ve damga vergisi istisnası teşviklerinden yararlanmaktadır. Bu kapsamda 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Şirket'in toplam Ar-ge harcamalarının 7.152 bin TL'si (31 Aralık 2016 - 8.085 bin TL) teşvik geliri olarak kaydedilmiştir.

Şirket Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP) için, 2011 yılı 1. çeyreğinde 14/07/2009 tarihli ve 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında, Büyük Ölçekli Yatırım Teşvik Belgesi almıştır. Bu belge kapsamında yapılan harcamalar %30 oranında devlet katkısından yararlanmakta olup, söz konusu katkı, ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %50 oranında daha az ödenmesi yoluyla sağlanacaktır. 7 Ekim 2013 tarihinde ise Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP), T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından 19 Ekim 2012 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere stratejik yatırım kapsamına alınmıştır. Stratejik Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yapılan harcamalar %50 oranında devlet katkısından yararlanmakta olup, söz konusu katkı, ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %90 oranında daha az ödenmesi yoluyla sağlanacaktır.

Şirket 29 Mayıs 2012 tarihinde Kırıkkale Rafinerisi depolama ve ambar hizmetleri konulu projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası ve gümrük vergisi muafiyetidir.

Şirket 24 Temmuz 2015 tarihinde İzmir Rafinerisi Modernizasyon projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, vergi indirim oranı (%50), yatırıma katkı oranı (%15) ve gümrük vergisi muafiyetidir.

Şirket 27 Ekim 2015 tarihinde Kırıkkale Rafinerisi Modernizasyon projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, vergi indirim oranı (%70), yatırıma katkı oranı (%30), gümrük vergisi muafiyeti ve faiz desteğidir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

21. Devlet teşvik ve yardımları (Devamı)

Şirket 13 Haziran 2014 tarihinde Batman Rafinerisi Modernizasyon projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, vergi indirim oranı (%90), yatırıma katkı oranı (%50), faiz desteği ve gümrük vergisi muafiyetidir.

Şirket 14 Aralık 2016 tarihinde İzmit Rafinerisi Modernizasyon projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, vergi indirim oranı (%50), yatırıma katkı oranı (%15) ve gümrük vergisi muafiyetidir.

Şirket 26 Haziran 2013 tarihinde demir yolu ile şehirlerarası yük taşımacılığında kullanılacak olan vagonların satın alınması için T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, faiz desteği, gümrük vergisi muafiyeti, vergi indirim oranı (%80), yatırıma katkı oranı (%40), sigorta primi işveren hissesi desteğidir (7 yıl).

Grup, SGK kapsamında sigorta primi işveren hissesi desteklerinden yararlanmaktadır.

Şirket, enerji kaynaklarının ve enerjinin kullanımında verimliliğin artırılmasına dair yönetmelik kapsamında sağlanan desteklerden faydalanmaktadır.

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla Grup'un devlet teşvik ve yardımlarından gelirleri (tamamı konsolide kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmiştir) aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
SGK teşvikleri	37.609	30.527
Ar-Ge teşvikleri	7.152	8.085
Faiz desteği	288	8.100
Toplam	45.049	46.712

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

22. Taahhütler, koşullu varlık ve yükümlülükler

	31 Aralık 2017		31 Aralık 2016	
Alınan teminatlar:	Orijinal bakiye:	TL karşılığı:	Orijinal bakiye:	TL karşılığı:
Alınan teminat mektupları		1.143.144		1.679.662
- TL Teminat mektupları	744.646	744.646	1.003.107	1.003.107
- USD Teminat mektupları	80.221	302.585	160.721	565.608
- EUR Teminat mektupları	20.368	91.973	27.113	100.585
- Diğer para cinslerinden teminat mektupları	-	3.940	-	10.362
Teminat senetleri		2.205		14.485
- TL Teminat senetleri	2.205	2.205	14.485	14.485
Alınan garanti mektupları		238.595		225.960
- TL Garanti mektupları	50.000	50.000	50.000	50.000
- USD Garanti mektupları	50.000	188.595	50.000	175.960
Doğrudan borçlandırma limitleri		266.748		20.000
- TL doğrudan borçlandırma limitleri	266.748	266.748	20.000	20.000
Toplam alınan teminatlar		1.650.692		1.940.107
Verilen teminatlar:				
Teminat akreditifleri		313.853		672.163
- USD Teminat akreditifleri	78.125	294.679	184.253	648.422
- EUR Teminat akreditifleri	4.165	18.807	3.921	14.545
- Diğer para cinslerinden teminat akreditifleri	-	367	-	9.196
Teminat mektupları		757.673		796.468
- TL Teminat mektupları	681.480	681.480	607.798	607.798
- USD Teminat mektupları	20.200	76.193	53.612	188.670
Gümrüklere verilen teminat mektupları ve kefaletler		1.644.077		1.000.185
- TL Teminat mektupları	1.635.046	1.635.046	955.666	955.666
- EUR Teminat mektupları	2.000	9.031	12.000	44.519
Bankalara verilen kefaletler		667.986		338.033
- USD Kefaletler	119.120	449.309	47.577	167.433
- EUR Kefaletler	48.428	218.677	45.985	170.600
Toplam verilen teminatlar		3.383.589		2.806.849

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla alınan teminatlar müşteri ve satıcılardan alınan teminatlardan oluşmaktadır. Verilen teminatlar ise genellikle kamu kuruluşlarına ve gümrük dairelerine verilen teminatlardan oluşmaktadır. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla bankalara verilen kefaletler, Grup'un konsolidasyon kapsamında olan şirketlerinin kullandığı 626.443 bin TL (31 Aralık 2016 - 331.726 bin TL) tutarındaki krediler ve 41.543 bin TL (31 Aralık 2016 - 6.307 bin TL) tutarındaki türev işlemler için verilmiştir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

22. Taahhütler, koşullu varlık ve yükümlülükler (Devamı)

Grup'un 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla teminat/rehin/ipotek/kefalet pozisyonu aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
A.Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	2.715.603	2.468.816
- TL	2.316.526	1.563.464
- USD	370.872	837.092
- EUR	27.838	59.064
- Diğer	367	9.196
B.Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	667.986	338.033
- USD	449.309	167.433
- EUR	218.677	170.600
C.Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer		
3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
D.Diğer verilen TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
i) Ana ortak lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
ii) B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
iii) C maddesi kapsamına Girmeyen 3. kişiler lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
Toplam	3.383.589	2.806.849

(*) Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine verilen kefaletler ile ilgili 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla 1.535 bin TL komisyon tahakkuk etmiştir (31 Aralık 2016 - 1.117 bin TL).

Çevre kirliliği yükümlülüğü:

Grup, yürürlükte olan çevre kanunlarına göre, gerçekleştirdiği faaliyetleri sonucu sebep olacağı çevre kirliliğinden doğabilecek oluşan zararlardan, kusur şartı aranmaksızın, sorumludur. Grup kirliliğe sebep olduğu takdirde, meydana gelen zararlardan ötürü tazminat ödemekle yükümlü tutulabilir. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, Grup aleyhine çevre kirliliğinden dolayı açılmış bir dava bulunmamaktadır.

Grup'un çevre kirliliği konusunda uzman danışman firması tarafından kimyasal madde ve malzemelerin depolanması, ortam hava kalitesi ve emisyonu, atık su toplanması ve kalitesi, çöp alanları, yeraltı ve yerüstü suları, genel tesis operasyonları konularının çevre üzerindeki etkileri incelenmiştir. Grup yönetimi, yapmış olduğu değerlendirmeler sonucunda, yapılması gereken temizlik masraflarının 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla tamamlandığı görüşündedir.

Ulusal stok bulundurma yükümlülüğü:

Ulusal petrol stoğu, rafineri, akaryakıt ve LPG dağıtıcı lisansı sahiplerinin ikmal ettiği günlük ortalama ürün miktarının minimum yirmi katını kendi depolarında veya lisanslı depolama tesislerinde topluca veya statülerine göre ayrı ayrı bulundurma yükümlülüğü ile sağlanır. Petrol Piyasası Kanunu gereğince sürekliliğin sağlanması, kriz veya olağanüstü hallerde risklerin önlenmesi ve uluslararası anlaşmalar gereği olağanüstü hal petrol stokları ile ilgili yükümlülüklerin ifası amaçlarıyla bir önceki yıl günlük ortalama kullanımının içindeki net ithalat miktarının en az doksan günlük miktarı kadar petrol stoğun tutulması gerekliliği üzerine ulusal petrol stoğunun tamamlayıcı kısmının muhafazasından rafinericiler sorumlu tutulmuştur.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

23. Özkaynaklar

Şirket'in 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerindeki hissedarları ve sermaye içindeki payları tarihi değerlerle aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	Ortaklık payı (%)	31 Aralık 2016	Ortaklık payı (%)
Enerji Yatırımları A.Ş.	127.714	51	127.714	51
Halka açık kısım	122.705	49	122.705	49
Toplam	250.419	100	250.419	100
Sermaye düzeltme farkları	1.344.243		1.344.243	
Ödenmiş sermaye toplamı	1.594.662		1.594.662	

Sermaye düzeltme farkları ödenmiş sermayeye yapılan nakit ve nakit benzeri ilavelerin enflasyona göre düzeltilmiş toplam tutarları ile enflasyon düzeltmesi öncesindeki tutarları arasındaki farkı ifade eder.

Şirketin kayıtlı sermaye tavanı 500.000 bin TL olup, işbu sermaye, her birinin nominal değeri 1 kr. olmak üzere 50.000.000.000 adet hisseye bölünmüştür ("kr."). Şirket'in onaylanmış ve çıkarılmış sermayesi her biri 1 Kuruş (31 Aralık 2016 -1 kr.) kayıtlı nominal bedeldeki 25.041.919.999 adet A grubu ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na ait bir adet C grubu imtiyazlı hisse senedinden oluşmaktadır.

Şirket Ana Sözleşmesi gereği C grubu hissedara yönetim kurulunda 1 üye ayrılmaktadır. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin akaryakıt ihtiyacının karşılanmasını etkileyebilecek herhangi bir kararın alınması, C grubu hissedarının onayına bağlıdır.

Kanuni değerlerdeki birikmiş karlar, aşağıda belirtilen kanuni yedeklerle ilgili hüküm haricinde dağıtılabilmektedir.

Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler

Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler birinci ve ikinci tertip yasal yedekler olmak üzere ikiye ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre birinci tertip yasal yedekler, şirketin ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşıncaya kadar, kanuni net karın %5'i olarak ayrılır. İkinci tertip yasal yedekler ise ödenmiş sermayenin %5'ini aşan dağıtılan karın %10'udur. Türk Ticaret Kanunu'na göre yasal yedekler, ödenmiş sermayenin %50'sini geçmediği sürece sadece zararları netleştirmek için kullanılabilir, bunun dışında herhangi bir şekilde kullanılması mümkün değildir.

Yukarıda bahis geçen tutarların Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca "Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler" içerisinde sınıflandırılması gerekmektedir. Şirket'in 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla kardan ayrılan kısıtlanmış yedeklerinin tutarı 279.668 bin TL'dir (31 Aralık 2016 - 331.337 bin TL).

Kar payı dağıtımı

Halka açık şirketler, kar payı dağıtımlarını SPK'nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II-19.1 no'lu Kâr Payı Tebliği'ne göre yaparlar.

Ortaklıklar, kârlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kâr dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtır. Söz konusu tebliğ kapsamında, asgari bir dağıtım oranı tespit edilmemiştir. Şirketler esas sözleşmelerinde veya kar dağıtım politikalarında belirlenen şekilde kar payı öderler. Ayrıca, kar payları eşit veya farklı tutarlı taksitler halinde ödenebilecektir ve ara dönem finansal tablolarda yer alan kâr üzerinden nakden kâr payı avansı dağıtabilecektir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

23. Özkaynaklar (Devamı)

TTK'ya göre ayrılması gereken yedek akçeler ile esas sözleşmede veya kâr dağıtım politikasında pay sahipleri için belirlenen kâr payı ayrılmadıkça; başka yedek akçe ayrılmasına, ertesi yıla kâr aktarılmasına ve intifa senedi sahiplerine, yönetim kurulu üyelerine, ortaklık çalışanlarına ve pay sahibi dışındaki kişilere kârdan pay dağıtılmasına karar verilemeyeceği gibi, pay sahipleri için belirlenen kâr payı nakden ödenmedikçe bu kişilere kârdan pay dağıtılamaz.

Tüpraş'ın yasal kayıtlarındaki dönem karı ve kar dağıtımına konu edilebilecek diğer kaynakların toplam tutarı 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla 5.591.315 bin TL'dir. Bu kaynakların 1.698.998 bin TL'lik enflasyon düzeltme farklarından ve 12.932 bin TL'lik diğer sermaye yedeklerinden oluşan kısmı temettü olarak dağıtılması halinde vergiye tabi olacaktır.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla sona eren yıl içinde, yasal kayıtlara göre oluşan 2016 yılı net dağıtılabilir dönem karının birinci ve ikinci tertip yasal akçeler ayrıldıktan sonra kalan bakiyenin tamamı ve ikinci tertip yedek akçelerden toplam 1.557.107 bin TL'nin nakit temettü olarak dağıtılması taahhüt edilmiş ve tamamı ödenmiştir. İlgili dağıtım yapılırken, tam mükellef kurumlar ile Türkiye'de bir işyeri veya daimi temsilci aracılığı ile kar payı elde eden dar mükellef ortaklara, %621,8 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 6,218 TL brüt, 6,218 TL net temettü ödemesi, diğer hissedarlara %621,8 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 6,218 TL brüt, 5,2853 TL net nakit temettü ödemesi yapılmıştır.

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla sona eren yıl içinde, yasal kayıtlara göre oluşan 2015 yılı net dağıtılabilir dönem karının birinci ve ikinci tertip yasal akçeler ayrıldıktan sonra kalan bakiyenin tamamı ve ikinci tertip yedek akçelerden toplam 1.627.725 bin TL'nin nakit temettü olarak dağıtılması taahhüt edilmiş ve tamamı ödenmiştir. İlgili dağıtım yapılırken, tam mükellef kurumlar ile Türkiye'de bir işyeri veya daimi temsilci aracılığı ile kar payı elde eden dar mükellef ortaklara, %650 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 6,5 TL brüt, 6,5 TL net temettü ödemesi, diğer hissedarlara %650 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 6,5 TL brüt, 5,5250 TL net nakit temettü ödemesi yapılmıştır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

24. Hasılat ve satışların maliyeti

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Üretimden satışlar	41.393.603	25.817.026
Yurtdışı satışlar	10.205.556	6.374.481
Ticari satışlar	2.965.268	2.965.268
Hizmet gelirleri	268.410	212.994
Brüt satışlar	54.832.837	35.369.769
Eksi: Satış iskontoları	(808.235)	(496.938)
Eksi: Satıştan iadeler	(76.492)	(17.980)
Net satış gelirleri	53.948.110	34.854.851
Satılan mamul maliyeti	(44.735.818)	(28.873.766)
Satılan ticari mallar maliyeti	(2.921.535)	(2.261.176)
Satılan hizmet maliyeti	(76.859)	(70.682)
Brüt kar	6.213.898	3.649.227

Satışların maliyeti:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Kullanılan hammadde ve sarf malzemeleri	41.568.749	26.369.554
Satılan ticari mal maliyeti	2.921.535	2.261.176
Enerji giderleri	1.123.691	991.541
Personel giderleri	615.401	521.845
Amortisman ve itfa payları (Not 12-13)	527.367	483.789
Diğer üretim giderleri	977.469	577.719
Satışların maliyeti	47.734.212	31.205.624

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

25. Genel yönetim giderleri, pazarlama giderleri, araştırma ve geliştirme giderleri

Genel yönetim giderleri:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Personel giderleri	334.889	294.988
Vergi, resim ve harç giderleri	98.274	82.985
Dışarıdan alınan hizmetler	87.161	83.951
Sigorta giderleri	84.848	79.203
Amortisman giderleri ve itfa payları (Not 12-13)	46.270	57.211
Ofis giderleri	38.104	35.230
Dava, takip ve müşavirlik giderleri	34.861	23.353
Bağış ve yardımlar	27.410	20.321
Aidat giderleri	26.950	22.958
Kira giderleri	15.638	7.835
Seyahat ve ulaşım giderleri	4.444	2.702
Diğer	66.552	37.543
Toplam genel yönetim giderleri	865.401	748.280

Pazarlama giderleri:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Personel giderleri	97.041	78.815
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler	64.695	51.675
Nakliye, depolama ve sigorta giderleri	42.671	43.414
Kira giderleri	11.560	11.897
Enerji giderleri	11.454	8.157
Reklam giderleri	3.220	3.441
Amortisman giderleri ve itfa payları (Not 12)	3	3
Diğer	38.245	24.200
Toplam pazarlama giderleri	268.889	221.602

Araştırma ve geliştirme giderleri:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Personel giderleri	9.789	19.267
Dava, takip ve müşavirlik giderleri	1.036	1.340
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler	580	140
Diğer	4.545	4.818
Toplam araştırma ve geliştirme giderleri	15.950	25.565

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

26. Esas faaliyetlerden diğer gelirler/(giderler)

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Esas faaliyetlerden diğer gelirler:		
Vadeli satışlardan kaynaklanan vade farkı gelirleri	228.525	123.632
Kira gelirleri	4.101	3.497
Ticari alacaklardan oluşan kur farkı karı	-	9.147
Konusu kalmayan karşılıklar	-	16.209
Diğer	28.635	32.266
Toplam esas faaliyetlerden diğer gelirler	261.261	184.751

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Esas faaliyetlerden diğer giderler:		
Ticari borçlardan oluşan kur farkı zararı	(340.898)	(458.668)
Vadeli alışlardan kaynaklanan vade farkı giderleri	(90.859)	(13.398)
Ticari alacaklardan oluşan kur farkı zararı	(2.727)	-
Diğer	(32.976)	(9.176)
Toplam esas faaliyetlerden diğer giderler	(467.460)	(481.242)

27. Yatırım faaliyetlerinden gelirler/(giderler)

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Maddi ve maddi olmayan duran varlık satış (zararları)/karları, net	(10.199)	161
Toplam yatırım faaliyetlerinden (giderler)/gelirler	(10.199)	161

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.

28. Finansman gelirleri/(giderleri)

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Finansman gelirleri:		
Mevduat faiz gelirleri	541.226	319.513
Mevduatlardan oluşan kur farkı karı	461.105	709.477
Türev araçlardan kaynaklanan karlar	160.468	144.882
Toplam finansman gelirleri	1.162.799	1.173.872
Finansman giderleri:		
Finansal borçlardan oluşan kur farkı zararı	(1.033.591)	(976.068)
Faiz giderleri	(701.421)	(708.359)
Türev araçlardan kaynaklanan zararlar	(41.820)	(55.555)
Diğer	(3.828)	(6.068)
Toplam finansman giderleri	(1.780.660)	(1.746.050)

29. Vergi varlık ve yükümlülükleri

i) Kurumlar vergisi:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Cari dönem ödenecek kurumlar vergisi	464.902	141.217
Peşin ödenen vergiler	(443.606)	(95.928)
Dönem karı vergi yükümlülüğü	21.296	45.289

Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları ve iştiraklerini konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple bu konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi karşılıkları, tam konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı ayrı hesaplanmıştır.

Türkiye’de kurumlar vergisi oranı 2017 yılı için %20’dir (2016-%20). Kurumlar vergisi oranı, kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna (iştirak kazançları istisnası, yatırım indirimi istisnası vb.) ve indirimlerin (ar-ge indirimi gibi) indirilmesi sonucu bulunacak vergi matrahına uygulanır.

5 Aralık 2017 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 7061 sayılı “Bazı Vergi kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” kapsamında 2018, 2019 ve 2020 yılları için kurumlar vergisi oranı %20’den %22’ye çıkarılmıştır. Söz konusu kanun kapsamında, 31 Aralık 2017 tarihli konsolide finansal tablolarda ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükleri, geçici farkların 2018, 2019 ve 2020 yıllarında vergi etkisi oluşturacak kısmı için %22 vergi oranı ile, geçici farkların 2021 ve sonraki dönemlerde vergi etkisi oluşturacak kısmı için ise %20 oranı ile hesaplanmıştır (31 Aralık 2016: %20).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

29. Vergi varlık ve yükümlülükleri (Devamı)

Vergi öncesi dönem karının hesaplanan vergi geliri tutarı ile mutabakatı aşağıda sunulmuştur:

	2017	2016
Vergi öncesi kar	4.474.038	1.944.022
Beklenen vergi gideri (%20)	(894.808)	(388.804)
Yatırım teşvik geliri	214.184	198.864
İndirim ve istisnalar	48.173	59.044
Kanunen kabul edilmeyen giderler ve üzerinden vergi hesaplanmayan farklar	(1.031)	(336)
Toplam vergi geliri	(633.482)	(131.232)

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla ertelenmiş vergiye konu olan birikmiş geçici farklar ve ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin etkileri, konsolide bilanço tarihi itibarıyla geçerli vergi oranları kullanılarak aşağıda özetlenmiştir:

	Birikmiş geçici farklar		Ertelenmiş vergi (yükümlülüğü)/varlığı	
	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Türev araçlar gerçeğe uygun değer farkı	257.527	383.690	(56.656)	(76.738)
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların kayıtlı değerleri ile vergi matrahları arasındaki fark	57.569	-	(12.665)	-
Pesin ödenmiş giderler	72.886	105.400	(16.035)	(21.080)
Ertelenmiş finansal gelirler, (net)	-	5.594	-	(1.119)
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü			(85.356)	(98.937)
Yatırım teşvik geliri	8.598.952	8.242.254	3.096.940	3.262.646
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların kayıtlı değerleri ile vergi matrahları arasındaki fark	-	52.144	-	10.429
Kıdem tazminatı ve kıdeme teşvik primi karşılığı	166.459	168.845	36.621	33.769
Kullanılmamış izin ücretleri karşılığı	43.425	42.188	9.554	8.438
Yedek parça ve malzeme stokları için değer düşüklüğü karşılığı	-	22.455	-	4.491
Dava karşılıkları	15.227	12.523	3.350	2.505
Mali zararlar	-	9.271	-	1.854
Stok değer düşüklüğü karşılığı	1.246	-	274	-
Ertelenmiş finansal gelirler, (net)	22.949	-	5.049	-
Diğer	6.543	9.178	1.439	1.836
Ertelenmiş vergi varlığı			3.153.227	3.325.968
Ertelenmiş vergi varlığı - net			3.067.871	3.227.031

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.

29. Vergi varlık ve yükümlülükleri (Devamı)

Şirket Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP) için, 2011 yılı 1. çeyreğinde 14/07/2009 tarihli ve 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında, Büyük Ölçekli Yatırım Teşvik Belgesi almıştır. Bu belge kapsamında yapılan harcamalar %30 oranında devlet katkısından yararlanmakta olup, söz konusu katkı, ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %50 oranında daha az ödenmesi yoluyla sağlanacaktır. 7 Ekim 2013 tarihinde ise Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP), T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından 19 Ekim 2012 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere stratejik yatırım kapsamına alınmıştır. Stratejik Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yapılan harcamalar %50 oranında devlet katkısından yararlanmakta olup, söz konusu katkı, ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %90 oranında daha az ödenmesi yoluyla sağlanacaktır. Şirket, her iki teşvik belgesi kapsamında kullanılmayan yatırım indirimleri için Maliye Bakanlığı'nın 2017 yılının ikinci geçici vergi dönemi için yayınlamış olduğu %14,47 değerlendirme oranı ile endeksleme yapmıştır. Şirket, Stratejik Yatırım Teşviki kapsamında, devlet katkısına ilaveten KDV istisnası, KDV iadesi, gümrük vergisi muafiyeti, sigorta primi işveren hissesi desteği ve faiz desteği teşviklerinden yararlanmaktadır.

Ertelenmiş vergi hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	2017	2016
Ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü), net		
1 Ocak	3.227.031	3.202.503
Gelir tablosu ile ilişkilendirilen	(168.580)	(39.599)
Özkaynaklar ile ilişkilendirilen:		
- Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)	10.405	151.540
- Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)	(985)	827
Mahsup edilen teşvik geliri	-	(88.240)
31 Aralık	3.067.871	3.227.031

30. Pay başına kazanç

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Ana ortaklığa ait dönem karı	3.811.546	1.793.267
Beheri 1 kr. nominal değerli hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama adedi	25.041.920.000	25.041.920.000
Toplam kr. cinsinden pay başına esas ve nispi kazanç	15,22	7,16

31. İlişkili taraf açıklamaları

İlişkili taraflarla işlemler aşağıdaki gruplara göre sınıflandırılmış olup, bu dipnottaki tüm ilişkili taraf açıklamalarını içermektedir.

- (1) İş ortaklıkları
- (2) Koç Topluluğu şirketleri
- (3) Ortak, nihai ortak

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

31. İlişkili taraf açıklamaları (Devamı)

a) Mevduatlar:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (2)	4.899.946	3.118.492
Toplam	4.899.946	3.118.492

b) Alacaklar:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Opet Petrolcülük A.Ş. (1)	899.946	382.580
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. (1)	404.959	299.357
Aygaz A.Ş. (2)	88.381	65.483
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş. (1)	6.305	4.396
Diğer (2)	10	8
Toplam	1.399.601	751.824

Tüpraş, 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla gayri kabili rücu faktoring kapsamında faktoring şirketlerinden tahsil etmiş olduğu 100.000 bin TL'yi (31 Aralık 2016 - 250.000 bin TL) ilişkili taraflardan ticari alacaklardan düşmüştür.

c) Ticari borçlar:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Opet International Limited (1)	39.259	-
Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. (2)	14.066	12.800
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş. (2)	13.881	10.260
Aygaz A.Ş. (2)	12.785	21.635
Ark İnşaat A.Ş. (2)	9.023	9.393
Opet Petrolcülük A.Ş. (1)	8.630	7.275
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. (1)	4.923	3.091
RAM Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. (2)	3.635	11.901
Setur Servis Turistik A.Ş. (2)	1.614	276
Otokoç Otomotiv Tic. ve San. A.Ş. (2)	1.150	850
Eltek Elektrik Enerjisi İthalat, İhracat ve Toptan Tic. A.Ş. (2)	835	2.510
Diğer (2)	5.655	8.026
Toplam	115.456	88.017

d) Diğer borçlar:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Koç Holding A.Ş. (3)	23.463	18.546
Toplam	23.463	18.546

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

31. İlişkili taraf açıklamaları (Devamı)

e) Verilen maddi duran varlık avansları:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
RMK Marine Gemi Yapım Sanayii ve Deniz Taşımacılığı İşl. A.Ş. (2)	67.076	32.441
Ark İnşaat A.Ş. (2)	2.115	5.013
Toplam	69.191	37.454

f) Ürün ve hizmet satışları:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Opet Petrolcülük A.Ş. (1)	6.758.985	3.766.503
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. (1)	5.468.078	3.774.871
Aygaz A.Ş. (2)	541.284	314.557
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş. (1)	31.703	24.532
Diğer (2)	4	4
Toplam	12.800.054	7.880.467

g) Mal ve hizmet alımları:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Aygaz A.Ş. (2)	438.566	434.665
Ram Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. (2) (**)	82.734	80.837
Opet Petrolcülük A.Ş. (1)	81.498	69.815
Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. (2)	69.770	60.927
Opet International Limited (2)	58.388	-
Koç Holding A.Ş. (3) (*)	46.047	44.683
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş. (2)	36.461	30.779
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. (1)	28.513	25.748
Eltek Elektrik Enerjisi İthalat, İhracat ve Toptan Tic. A.Ş. (2)	23.713	24.560
Otokoç Otomotiv Tic. ve San. A.Ş. (2)	10.377	8.458
Diğer (2)	36.177	20.484
Toplam	912.244	800.956

(*) Nihai ortağımız Koç Holding A.Ş.'nin bünyesindeki şirketlere finans, hukuk, planlama, vergi, üst yönetim gibi konularda sunduğu hizmetlerin karşılığı olarak, personel ve üst yönetim giderleri dahil olmak üzere Koç Holding A.Ş. nezdinde hizmet sunulan şirketlerle ilgili olarak oluşan giderlerin, Transfer Fiyatlaması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında 1 Seri No.lu Genel Tebliğin "11- Grup İçi Hizmetler" düzenlemesi çerçevesinde dağıtımı sonucunda Şirketimize fatura edilen hizmet bedelini içermektedir.

(**) Sigorta acentesi olarak faaliyet gösteren Ram Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. aracılığı ile ilişkili taraf olmayan sigorta şirketleri ile imzalanan poliçeler kapsamında, 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren dönemlerdeki prim tutarlarını içermektedir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

31. İlişkili taraf açıklamaları (Devamı)

h) Sabit kıymet alımları:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Ark İnşaat A.Ş. (2)	50.986	83.396
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş. (2)	7.695	1.837
RMK Marine Gemi Yapım Sanayii ve Deniz Taşımacılığı İşl. A.Ş. (2)	-	18.000
Diğer (2)	1.391	2.410
Toplam	60.072	105.643

i) Yönetim Kurulu üyeleri ve üst düzey yöneticilere sağlanan faydalar:

Şirket'in üst düzey yöneticileri, Yönetim Kurulu Başkan ve Üyeleri ile Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcıları olarak belirlenmiştir. 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren dönemde, Şirket'in üst düzey yöneticilerine sağlanan faydaların toplamı 53.843 bin TL'dir (31 Aralık 2016 - 61.239 bin TL) ve işten ayrılma dolayısıyla yapılan ödeme bulunmamaktadır (31 Aralık 2016 - 17.200 bin TL).

j) İlişkili taraflara ödenen finansman giderleri:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Yapı Kredi Faktoring A.Ş. (2)	3.366	1.361
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (2)	761	-
Yapı Kredi Bank Nederland N.V.(2)	116	-
Toplam	4.243	1.361

k) Vadeli mevduat faiz gelirleri:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (2)	203.941	143.456
Toplam	203.941	143.456

l) Yapılan bağışlar:

31 Aralık 2017 tarihinde sona eren dönem içerisinde ilişkili taraflara yapılan toplam bağış tutarı 24.520 bin TL'dir (31 Aralık 2016 - 15.793 bin TL).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi

Grup faaliyetlerinden dolayı, borç ve sermaye piyasası fiyatları, döviz kurları ve faiz oranlarındaki değişimlerin etkileri dahil çeşitli finansal risklere maruz kalmaktadır. Grup'un risk yönetim programı, mali piyasaların öngörülemezliğine odaklanmakta olup Grup'un mali performansı üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerin en aza indirgenmesini amaçlamıştır.

Likidite riski:

Mevcut ve ilerideki muhtemel borç gereksinimlerinin fonlanabilme riski, yeterli sayıda ve yüksek kalitedeki kredi sağlayıcılarının erişilebilirliğinin sürekli kılınması suretiyle yönetilmektedir.

İhtiyatlı likidite riski yönetimi, yeterli miktarda nakit ve menkul kıymet sağlamak, yeterli kredi imkanları yoluyla fonlamayı mümkün kılmak ve açık pozisyonu kapatabilme imkanından oluşmaktadır.

Aşağıdaki tablo Grup'un 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla kalan vadelerine göre bilanço içi finansal yükümlülükleri için ödeyeceği nakit çıkışlarını göstermektedir. Tabloda gösterilen tutarlar sözleşmeye dayalı indirgenmemiş nakit akım tutarları olup, Grup, likidite yönetimini beklenen indirgenmemiş nakit akımlarını dikkate alarak yapmaktadır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

31 Aralık 2017

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
Türev Olmayan Finansal Yükümlülükler	27.145.323	29.029.942	12.554.044	5.264.019	7.014.846	4.197.033
Banka kredileri	9.727.388	10.760.411	452.503	2.450.417	6.538.418	1.319.073
Borçlanma senedi ihraçları	5.323.596	6.166.821	-	2.813.602	475.259	2.877.960
Ticari borçlar	8.213.166	8.221.537	8.221.537	-	-	-
Diğer borçlar	419.855	419.855	419.855	-	-	-

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
Türev Araçlar (Net)	266.968	177.508	(38.838)	162.164	39.051	15.131
Türev Nakit Girişleri	447.469	6.001.922	3.563.116	1.995.823	390.325	52.658
Türev Nakit Çıkışları	180.501	5.824.414	3.601.954	1.833.659	351.274	37.527

31 Aralık 2016

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
Türev Olmayan Finansal Yükümlülükler	22.586.814	23.727.085	11.052.961	1.716.245	9.192.715	1.765.164
Banka kredileri	9.445.361	10.439.150	382.280	1.614.628	6.677.078	1.765.164
Borçlanma senedi ihraçları	2.688.904	2.824.640	208.775	101.617	2.514.248	-
Ticari borçlar	6.987.843	6.998.589	6.998.589	-	-	-
Diğer borçlar	274.489	274.489	274.489	-	-	-

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
Türev Araçlar (Net)	372.377	235.948	402	(28.178)	240.950	22.774
Türev nakit girişleri	403.613	1.707.376	353.698	192.153	1.054.956	106.569
Türev nakit çıkışları	31.236	1.471.428	353.296	220.331	814.006	83.795

Nakit çıkışları, satışlardan elde edilecek nakit girişleri ve gerekli görüldüğü takdirde finansman yoluyla karşılanacaktır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Kredi riski:

Grup, vadeli satışlarından kaynaklanan ticari alacakları ve bankalarda tutulan mevduatları dolayısıyla kredi riskine maruz kalmaktadır. Grup yönetimi müşterilerden alacakları ile ilgili kredi riskini her bir müşteri için ayrı ayrı olmak kaydıyla kredi limitleri belirleyerek ve gerektiği takdirde teminat alarak riskli gördüğü müşterilerine ise sadece nakit tahsilat yoluyla satış yaparak azaltmaktadır. Grup'un tahsilat riski esas olarak ticari alacaklarından doğabilmektedir. Ticari alacaklar, Grup yönetimince geçmiş tecrübeler ve cari ekonomik durum göz önüne alınarak değerlendirilmekte ve uygun miktarda şüpheli alacak karşılığı ayrıldıktan sonra konsolide bilançoda net olarak gösterilmektedir.

Tüpraş'ın müşterilerinin büyük bölümü finansal açıdan kuvvetli akaryakıt dağıtım şirketleri ya da devlet kuruluşlarından oluşmaktadır. 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla Grup'un satış yaptığı en büyük 5 müşterisinden olan alacaklarının toplam ticari alacaklar içerisindeki payı sırasıyla %63 ve %71'dir. Bununla birlikte, Grup'un yıllara göre tahsil edilemeyen alacak tutarına bakıldığında ve yukarıdaki sebepler dikkate alındığında, Grup yönetimi ticari alacaklarından oluşan kredi riskinin düşük olduğu görüşündedir. Grup finansal varlıkların yönetiminde de aynı kredi riski yönetimi prensipleri ile hareket etmektedir. Yatırımlar, likiditesi en yüksek enstrümanlara yapılmakta ve işlemin yapıldığı kuruluşlar finansal açıdan güçlü bankalar arasından seçilmektedir. Grup, bugüne kadar tahsil edilemeyen, vadesi geçen, koşulları yeniden görüşülen herhangi bir banka mevduatı bulunmadığından banka mevduatları ile ilgili herhangi bir değer düşüklüğü riskinin olmadığını düşünmektedir.

Grup'un 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla finansal araç türleri itibarıyla maruz kaldığı kredi riskleri aşağıda belirtilmiştir:

31 Aralık 2017	Alacaklar				Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar	Diğer
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar				
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf			
Raporlama tarihi itibariyle maruz kalınan azami kredi riski	1.399.601	3.627.432	-	84.267	8.802.069	447.469	-
- Azami riskin teminat, vs. ile güvence altına alınmış kısmı	-	378.280	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	1.399.601	3.589.027	-	84.267	8.802.069	447.469	-
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	38.405	-	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	3.184	-	360	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(3.184)	-	(360)	-	-	-
- Net değer in teminat, vs. ile güvence altına alınmış kısmı*	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-	-
- Net değer in teminat, vs. ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
D. Finansal durum tablosu dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-

31 Aralık 2016	Alacaklar				Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar	Diğer
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar				
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf			
Raporlama tarihi itibariyle maruz kalınan azami kredi riski	751.824	2.428.458	-	25.626	6.050.721	403.613	-
- Azami riskin teminat, vs. ile güvence altına alınmış kısmı	-	651.954	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	751.824	2.363.541	-	25.626	6.050.721	403.613	-
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	64.917	-	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	2.676	-	304	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(2.676)	-	(304)	-	-	-
- Net değer in teminat, vs. ile güvence altına alınmış kısmı*	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-	-
- Net değer in teminat, vs. ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
D. Finansal durum tablosu dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

31 Aralık 2017	Alacaklar		Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar	Diğer
	Ticari Alacaklar	Diğer Alacaklar			
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	22.920	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	14.304	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	1.181	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	-	-	-	-	-
Vadesini 5 yıldan fazla geçmiş	-	-	-	-	-

31 Aralık 2016	Alacaklar		Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar	Diğer
	Ticari Alacaklar	Diğer Alacaklar			
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	36.308	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	26.078	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	2.531	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	-	-	-	-	-
Vadesini 5 yıldan fazla geçmiş	-	-	-	-	-

Grup yukarıda belirtilen finansal varlıkların değer düşüklüğü testleri sırasında tahsil edilmesi gereken tutarların tahsil edilemeyecek olduğunu gösteren etkenlerin varlığını göz önünde bulundurmıştır.

Piyasa riski:

Şirket emtia fiyatı, döviz kuru ve faiz haddi risklerini piyasa riskinin en önemli unsurları olarak görmektedir. Döviz kuru ve faiz haddi riskleri portföy ve ürün bazında ayrı ayrı değerlendirilmektedir.

Emtia fiyat riski

Tüpraş, üretimde kullanmak üzere edindiği ham petrol stokları ile ilgili olarak petrol fiyatlarındaki dalgalanmaların etkilerine maruz kalmaktadır. Şirket yönetimi söz konusu riskin bertaraf edilmesi için elde bulundurduğu stok miktarlarını düzenli olarak gözden geçirmektedir.

Tüpraş'ın ürün satış fiyatları ise 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununda tanımlandığı üzere "en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu" olan, Akdeniz ürün fiyatları ve ABD doları satış kuru takip edilerek belirlenmektedir. Yasal tanım çerçevesinde Akdeniz piyasasındaki petrol ürünleri fiyatlarında oluşan değişiklikler ve ABD doları kurundaki değişim Şirket yönetimi tarafından günlük olarak değerlendirilmekte ve bu iki faktöre göre oluşturulan yeni fiyat, yürürlükteki satış fiyatlarından anlamlı bir şekilde yukarı ya da aşağı yönde farklılık gösterdiğinde ürün satış fiyatları güncellenmektedir.

Hampetrol fiyatlarındaki değişkenlik net kar ve nakit akımları üzerinde istenmeyen ve beklenmeyen dalgalanmalar yaratabileceğinden bu riski bertaraf etmek amacıyla Şirket tarafından riskten korunma politikası oluşturulmuştur. Bu politika çerçevesinde çeşitli türev enstrümanları kullanılarak kısa ve uzun vadeli hedge işlemleri yapılmaktadır (Not 20).

Ürün Crack Riski

Tüpraş, ham petrol fiyatlarındaki dalgalanmaların yanı sıra, ürün fiyatlarındaki değişim sonucu ürün kar marjlarında oluşan dalgalanmaların etkilerine maruz kalmaktadır. Ürün kar marjlarındaki (crack) söz konusu dalgalanmaların etkilerini ortadan kaldırmak için; geçmiş dönemlerde gerçekleşen ürün fiyat seviyeleri, piyasa beklentileri ve öngörülen satış hacimleri dikkate alınarak riskten korunma politikası oluşturulmuştur. Bu politika çerçevesinde, ürün kar marjları çeşitli türev enstrümanlar kullanılarak hedge edilmektedir (Not 20).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Faiz haddi riski

Grup, faiz hadlerindeki değişmelerin faiz getiren varlık ve yükümlülükler üzerindeki etkisinden dolayı faiz haddi riskine maruz kalmaktadır. Söz konusu faiz haddi riski, faiz haddi duyarlılığı olan varlık ve yükümlülüklerin dengelenmesi suretiyle ve yapılan faiz haddi swap işlemleri ile yönetilmektedir.

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla Grup'un faiz pozisyonu tablosu aşağıdaki belirtilmiştir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Sabit faizli finansal araçlar		
Finansal varlıklar		
Vadeli mevduatlar	8.778.098	6.044.576
Finansal yükümlülükler	8.188.456	5.554.764
Değişken faizli finansal araçlar		
Finansal yükümlülükler (*)	6.862.528	6.579.501

(*) 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Tüpraş'ın Fuel Oil Dönüşüm Projesi için kullanmış olduğu değişken faizli kredileri kapsamında riskten korunma amaçlı olarak sınıflandırılan toplam 529.412 bin ABD Doları tutarında faiz haddi swap işlemi ve çapraz kur faiz haddi swap işlemi bulunmaktadır (31 Aralık 2016 - 617.647 bin ABD Doları). Ayrıca Ditaş'ın değişken faizli kredileri kapsamında riskten korunma amaçlı olarak sınıflandırılan 17.714 bin Avro tutarında faiz haddi swap işlemi bulunmaktadır (31 Aralık 2016 -44.285 bin Avro) (Not 20).

31 Aralık 2017 tarihinde ABD doları para birimi cinsinden olan banka kredileri için faiz oranı 100 baz puan (%1) yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı, vergi öncesi kar 9.420 bin TL daha düşük/yüksek olacaktı (31 Aralık 2016 - 7.879 bin TL). 31 Aralık 2017 tarihinde Avro para birimi cinsinden olan banka kredileri için faiz oranı 100 baz puan (%1) yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı, vergi öncesi kar 3.387 bin TL daha düşük/yüksek olacaktı (31 Aralık 2016 - 2.823 bin TL). 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde TL para birimi cinsinden olan banka kredileri için faiz oranı riski bulunmamaktadır.

Beklenen yeniden fiyatlandırma ve vade tarihleri, alınan krediler dışındaki finansal varlık ve yükümlülükler için sözleşme vade tarihlerinden farklı olmadığından ek bir tablo ile sunulmamıştır.

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla banka kredilerinin yeniden fiyatlandırma tarihlerine göre vade analizleri Not 5'te sunulmuştur.

Döviz kuru riski

Grup, döviz cinsinden yaptığı operasyonları nedeniyle döviz kuru riskine maruz kalmaktadır. Söz konusu döviz kuru riski, bilançoda yer alan döviz cinsinden parasal varlık ve yükümlülüklerin analizi ile Grup'un kur riskini bertaraf etmek üzere yaptığı hazine işlemleri, doğal hedge uygulamaları ve benzeri unsurların içerisinde yer aldığı kapsamlı bir risk takip sistemi ile yönetilmektedir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Aşağıdaki tablo 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla Grup'un net bilanço yabancı para pozisyonunu ve risk takip sistemi içerisinde yönettiği unsurları özetlemektedir:

	31 Aralık 2017		31 Aralık 2016	
	TL karşılığı	Dolar karşılığı(*)	TL karşılığı	Dolar karşılığı(*)
Parasal varlıklar	7.648.679	2.027.805	4.347.693	1.235.421
Parasal yükümlülükler	(21.286.304)	(5.643.390)	(14.585.609)	(4.144.581)
Parasal kalemler net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu	(13.637.625)	(3.615.585)	(10.237.916)	(2.909.160)
Parasal olmayan varlıklar	11.343	3.007	148.748	42.268
Bilanço dışı türev araçlar net yabancı para pozisyonu	4.294.924	1.138.663	1.310.386	372.353
Net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu	(9.331.358)	(2.473.914)	(8.778.782)	(2.494.539)
Nakit akış riskinden korunma muhasebesine konu tutarlar (**)	4.796.118	1.271.539	5.130.371	1.457.823
Nakit akış riskinden korunma sonrası net yabancı para pozisyonu	(4.535.240)	(1.202.376)	(3.648.411)	(1.036.716)
Doğal hedge kapsamında değerlendirilen stoklar (***)	5.058.436	1.341.084	3.477.413	988.126
Nakit akış riskinden korunma sonrası ve doğal hedge sonrası net yabancı para pozisyonu	523.196	138.709	(170.998)	(48.590)

(*) Dolar karşılığı tutarlar toplam TL karşılığı pozisyonların bilanço tarihleri itibarıyla dolar kuruna bölünmesiyle bulunmuştur.

(**) Grup, 1.254.421 bin ABD Doları karşılığı 4.731.551 bin TL tutarındaki yatırım kredilerini (31 Aralık 2016 - 1.457.823 bin ABD Doları karşılığı 5.130.371 bin TL) ve 17.118 ABD Doları karşılığı 64.567 bin TL tutarındaki türev işlemlerini (31 Aralık 2016 - Yoktur), gerçekleşme olasılığı yüksek tahmini ABD Doları cinsinden ihraç gelirleri nedeniyle maruz kalınan ABD Doları/TL spot kur riskine karşı korunma aracı olarak kullanmaktadır. Grup, bu kapsamda gerçekleştirdiği etkinlik testi sonucunda söz konusu işlemin tamamının etkin olduğunu belirlemiş ve nakit akış riskinden korunma muhasebesi uygulamıştır. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla yatırım kredilerinin 1.477.564 bin TL (31 Aralık 2016 - 1.462.069 bin TL) tutarındaki kur farkı gideri, ilgili riskten korunma konusu olan kalemin nakit akışları gerçekleşene kadar özkaynaklar altında "Riskten korunma kazançları (kayıpları)" hesabında muhasebeleştirilmekte, cari yıl gelir tablosunda bir etki yaratmamaktadır (Not 2.3.26). 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla sona eren yıl içerisinde, söz konusu kredilerin ABD Doları cinsinden ihraç gelirlerine karşılık gelen gerçekleşen 351.148 bin TL tutarındaki kur farkı gideri özkaynaklar altındaki "Riskten korunma kazançları (kayıpları)" hesabından gelir tablosundaki kur farkı giderlerine transfer edilmiştir. Ayrıca 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, özkaynaklar altındaki "Riskten korunma kazançları (kayıpları)" hesabına söz konusu kredilerin 2017 yılı içerisinde oluşan 366.643 TL tutarındaki kur farkı gideri eklenmiştir.

(***) Grup, net yabancı para finansal yükümlülüklerden ve ticari borçlardan ötürü ortaya çıkan kur riskini, ürün satış fiyatlarına döviz kuru değişimlerini yansıtmak suretiyle sınırlandırmaktadır. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Grup'un sahip olduğu toplam ham petrol ve petrol ürünü stokları tutarı 5.058.436 bin TL (31 Aralık 2016 - 3.477.413 bin TL)'dir (Not 8).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

DÖVİZ POZİSYONU TABLOSU										
31 Aralık 2017						31 Aralık 2016				
	Türk Lirası Karşılığı (Fonksiyonel para birimi)	ABD Doları	Avro	GBP	Diğer	Türk Lirası Karşılığı (Fonksiyonel para birimi)	ABD Doları	Avro	GBP	Diğer
Ticari alacaklar	102.783	27.226	19	-	-	257.339	73.124	-	-	-
Parasal finansal varlıklar (kasa, banka hesapları dahil)	7.528.924	1.851.164	120.909	-	554	4.085.609	875.246	270.883	114	-
Diğer	11.343	2.298	590	2	-	3.780	1.074	-	-	-
Dönen varlıklar	7.643.050	1.880.688	121.518	2	554	4.346.728	949.444	270.883	114	-
Parasal finansal varlıklar	16.972	2.498	1.672	-	-	4.745	1.348	-	-	-
Diğer	-	-	-	-	-	144.968	27.163	13.309	-	-
Duran varlıklar	16.972	2.498	1.672	-	-	149.713	28.511	13.309	-	-
Toplam varlıklar	7.660.022	1.883.186	123.190	2	554	4.496.441	977.955	284.192	114	-
Ticari borçlar	7.297.348	1.916.299	14.705	329	1.191	3.841.321	1.056.681	27.213	1.043	17.189
Finansal yükümlülükler	3.996.781	1.046.575	10.897	-	-	1.243.661	333.977	18.418	-	-
Parasal olan diğer yükümlülükler	524.280	138.814	153	-	-	257.008	72.774	243	-	-
Kısa vadeli yükümlülükler	11.818.409	3.101.688	25.755	329	1.191	5.341.990	1.463.432	45.874	1.043	17.189
Finansal yükümlülükler	9.464.531	2.160.677	291.146	-	-	9.241.837	2.314.067	296.011	-	-
Parasal olan diğer yükümlülükler	3.364	686	172	-	-	1.782	-	480	-	-
Uzun vadeli yükümlülükler	9.467.895	2.161.363	291.318	-	-	9.243.619	2.314.067	296.491	-	-
Toplam yükümlülükler	21.286.304	5.263.051	317.073	329	1.191	14.585.609	3.777.499	342.365	1.043	17.189
Finansal durum tablosu dışı döviz cinsinden türev araçların net varlık / (yükümlülük) pozisyonu	4.294.924	925.914	177.714	-	-	1.310.386	372.353	-	-	-
Aktif karakterli finansal durum tablosu dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	4.365.360	944.588	177.714	-	-	1.310.386	372.353	-	-	-
Pasif karakterli finansal durum tablosu dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	(70.436)	(18.674)	-	-	-	-	-	-	-	-
Net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu	(9.331.358)	(2.453.951)	(16.169)	(327)	(637)	(8.778.782)	(2.427.191)	(58.173)	(929)	(17.189)
Nakit akış riskinden korunma muhasebesine konu tutarlar	4.796.118	1.271.539	-	-	-	5.130.371	1.457.823	-	-	-
Nakit akış riskinden korunma sonrası net yabancı para pozisyonu	(4.535.240)	(1.182.412)	(16.169)	(327)	(637)	(3.648.411)	(969.368)	(58.173)	(929)	(17.189)
Parasal kalemler net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu	(13.637.625)	(3.382.163)	(194.473)	(329)	(637)	(10.237.916)	(2.827.781)	(71.482)	(929)	(17.189)
Riskten korunma amaçlı sınıflandırılan türev araçların gerçeğe uygun değeri	426.328	113.027	-	-	-	373.700	106.189	-	-	-

Grup'un 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla doğal hedge sonrası 523.196 bin TL net yabancı para fazlası (31 Aralık 2016 - 170.998 bin TL net yabancı para açığı) bulunmaktadır (sayfa 62).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla Grup'un finansal durum tablosundaki net döviz pozisyonunun döviz kurlarındaki değişimlere baz duyarlılık analizi özetlenmiştir.

Döviz Kuru Duyarlılık Analizi Tablosu				
31 Aralık 2017				
	Kar/Zarar		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları kurunun % 10 değişmesi halinde:				
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(1.275.718)	1.275.718	473.155	(473.155)
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	808.651	(808.651)	-	-
ABD Doları Net Etki	(467.067)	467.067	473.155	(473.155)
Avro kurunun % 10 değişmesi halinde:				
Avro net varlık/yükümlülüğü	(87.665)	87.665	-	-
Avro riskinden korunan kısım (-)	80.247	(80.247)	-	-
Avro Net Etki	(7.418)	7.418	-	-
TOPLAM	(474.485)	474.485	473.155	(473.155)
31 Aralık 2016				
	Kar/Zarar		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları kurunun % 10 değişmesi halinde:				
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(995.153)	995.153	(513.037)	513.037
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	644.076	(644.076)	-	-
ABD Doları Net Etki	(351.077)	351.077	(513.037)	513.037
Avro kurunun % 10 değişmesi halinde:				
Avro net varlık/yükümlülüğü	(26.519)	26.519	-	-
Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
Avro Net Etki	(26.519)	26.519	-	-
TOPLAM	(377.596)	377.596	(513.037)	513.037

Grup, kullanmış olduğu yatırım kredilerini nakit akış riskinden korunma muhasebesi kapsamında değerlendirmekte ve bu kredilerden oluşan kur farkı gelir/giderini özkaynaklar altında muhasebeleştirmektedir. Döviz kurundaki %10 artış/azalış etkisi aynı yöntemle hesaplanmakta ve hesaplanan kur farkı döviz kuru duyarlılık tablosunda riskten korunan kısım olarak sınıflanmaktadır. Ayrıca vadeli döviz işlemleri ve çapraz kur sabit faiz swap işlemleri ile korunan kur farkı, döviz kuru duyarlılık tablosunda riskten korunan kısım olarak sınıflanmaktadır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

İhracat ve ithalat bilgileri

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
İhracat		
ABD Doları (Bin TL karşılığı)	10.205.556	6.374.428
Toplam	10.205.556	6.374.428
İthalat		
ABD Doları (Bin TL karşılığı)	42.552.146	26.456.318
Toplam	42.552.146	26.456.318

Sermaye risk yönetimi

Sermayeyi yönetirken Grup'un hedefleri, ortaklarına getiri, diğer paydaşlarına fayda sağlamak ve sermaye maliyetini azaltmak amacıyla en uygun sermaye yapısını sürdürmek için Grup'un faaliyette bulunabilirliğinin devamını korumaktır.

Sermaye yapısını korumak veya yeniden düzenlemek için Grup ortaklara ödenecek temettü tutarını belirlemekte, yeni hisseler çıkarabilmekte ve borçlanmayı azaltmak için varlıklarını satabilmektedir. 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla net finansal borç/ yatırılan sermaye oranı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Toplam finansal borçlar (Not 5)	15.050.984	12.134.265
Eksi: Nakit ve nakit benzerleri (Not 4)	(7.603.858)	(5.048.709)
Net finansal borç	7.447.126	7.085.556
Özkaynaklar	10.477.661	8.167.033
Yatırılan sermaye	17.924.787	15.252.589
Net finansal borç/ yatırılan sermaye oranı	%41,55	%46,45

Finansal araçların gerçeğe uygun değeri

Gerçeğe uygun değer, piyasa katılımcıları arasında ölçüm tarihinde olağan bir işlemde, bir varlığın satışından elde edilecek veya bir borcun devrinde ödenecek fiyat olarak tanımlanır. Finansal araçların tahmini gerçeğe uygun değerleri, Grup tarafından mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerlendirme yöntemleri kullanılarak tespit olunmuştur. Ancak, gerçeğe uygun değeri belirlemek için piyasa verilerinin yorumlanmasında tahminler gereklidir. Buna göre, burada sunulan tahminler, Grup'un bir güncel piyasa işleminde elde edebileceği tutarları göstermeyebilir.

Aşağıdaki yöntem ve varsayımlar, finansal araçların gerçeğe uygun değerinin tahmininde kullanılmıştır:

Parasal varlıklar

Dönem sonu kurlarıyla çevrilen yabancı para cinsinden olan bakiyelerin gerçeğe uygun değerlerinin, kayıtlı değerlerine yakın olduğu öngörülmektedir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Nakit ve nakit benzeri değerler dahil maliyet değerinden gösterilen finansal varlıkların kayıtlı değerlerinin, kısa vadeli olmaları nedeniyle gerçeğe uygun değerlerine eşit olduğu öngörülmektedir.

Ticari alacakların kayıtlı değerlerinin, ilgili değer düşüklük karşılıklarıyla beraber gerçeğe uygun değeri yansıttığı öngörülmektedir.

Parasal borçlar

Kısa vadeli banka kredileri ve diğer parasal borçların gerçeğe uygun değerlerinin, kısa vadeli olmaları nedeniyle kayıtlı değerlerine yakın olduğu öngörülmektedir. Uzun vadeli değişken faizli banka kredilerinin faiz oranları değişen piyasa koşulları dikkate alınarak güncellendiği için bu kredilerin gerçeğe uygun değerlerinin taşıdıkları değeri ifade ettiği düşünülmektedir.

Rayıç değer ölçümleri hiyerarşi tablosu:

Grup, finansal tablolarda gerçeğe uygun değer ile yansıtılan finansal araçların rayıç değer ölçümlerini her finansal araç sınıfının girdilerinin kaynağına göre, üç seviyeli hiyerarşi kullanarak, aşağıdaki şekilde sınıflandırmaktadır.

Seviye 1: Belirlenen finansal araçlar için aktif piyasada işlem gören (düzeltilmemiş) piyasa fiyatı kullanılan değerlendirme teknikleri

Seviye 2: Dolaylı veya dolaysız gözlemlenebilir girdi içeren diğer değerlendirme teknikleri

Seviye 3: Gözlemlenebilir piyasa girdilerini içermeyen değerlendirme teknikleri

Rayıç değer ölçümleri hiyerarşi tablosu 31 Aralık 2017 itibarıyla aşağıdaki gibidir:

Bilançoda rayıç değerden taşınan finansal varlıklar	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3
Türev finansal varlıklar	-	447.469	-
Finansal yatırımlar	-	-	-
Bilançoda rayıç değerden taşınan finansal yükümlülükler			
Türev finansal yükümlülükler	-	180.501	-

Rayıç değer ölçümleri hiyerarşi tablosu 31 Aralık 2016 itibarıyla aşağıdaki gibidir:

Bilançoda rayıç değerden taşınan finansal varlıklar	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3
Türev finansal varlıklar	-	403.613	-
Finansal yatırımlar	-	-	-
Bilançoda rayıç değerden taşınan finansal yükümlülükler			
Türev finansal yükümlülükler	-	31.236	-

33. Bilanço tarihinden sonraki olaylar

Yoktur.

.....